SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
BOX 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: *office@svf.se*
HEMSIDA: *www.svf.se*
TELEFONTID: 9.00–11.30, 12.30–16.30
(MAJ–AUGUSTI: 9.00–11.30, 12.30–16.00)

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande:
KARIN ÖSTENSSON, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 070-461 14 46
BOSTAD: 018-46 21 21
E-POST: *karin.ostensson@svf.se*

Kansli- och ekonomichef:
PER CARLSSON, *pol mag*
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
BOSTAD: 08-650 44 32
E-POST: *per.carlsson@svf.se*

Förhandlingschef:
ANDERS LEFRELL, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 070-418 07 99
BOSTAD: 08-765 91 19
E-POST: *anders.lefrell@svf.se*

Generalsekreterare SVS:
CHRISTINA AROSENIUS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 070-717 73 19
BOSTAD: 08-651 09 65
E-POST: *christina.arosenius@svf.se*

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
BOSTAD: 018-54 11 71
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

Ombudsman
AMELIE LOTHIGIUS, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-788 70 47
BOSTAD: 08-26 25 39
E-POST: *amelie.lothigius@svf.se*

Ekonomiassistent
BIRGITTA LARSSON
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: *birgitta.larsson@svf.se*

Sekreterare
MARIANNE LUNDQUIST, SVS, AEA
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: *marianne.lundquist@svf.se*

Chefsekreterare
AGNETA SVENSSON, SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: *agneta.svensson@svf.se*

Plusgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

Åtgärder mot extremaveln måste vidtas

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND har under årets första halva blivit kontaktat av medlemmar som reagerat över extrem exteriöravel hos olika hundraser. De praktiserande veterinärerna ser en mängd exempel på fall där hundar utsätts för skada eller lidande på grund av rasstandarder och domarbedömningar som premierar ofysiologiska utseenden hos hundarna.

Sedan många år tillbaka har sådana problem noterats hos vissa raser. Det gäller t ex de brachycefala hundarna där rasstandarden stimulerar såväl bettanomalier som andningsproblem. Vidare har det länge konstaterats att vissa raser har återkommande förlossningsproblem, som regelmässigt leder till kejsarsnitt. Det gäller småväxta raser som bostonterrier och bulldoggar, med stort huvud hos valparna och smalt bäcken hos tiken. Andra kända problem är raser med oskyddade ögon och ögon vars storlek, form eller placering kan leda till skador och lidande.

Tyvärr verkar trenden mot allt mer extrema utseenden hos hundar förstärkas snarare än försvagas. Rasen shar pei var länge inte tillåten i Sverige, men är nu på frammarsch. Många av deras valpar har så stora problem med entropion att de kan få omfattande granulom på hornhinnorna. För att förhindra detta ”tackas” de, dvs man viker kirurgiskt ut övre och undre ögonlocken. Ibland måste även huden på hjässan dras ihop med temporära suturer.

Rasen basset hound utgör ett annat exempel där rasstandard och domaromdömen går tvärt emot ett avelsarbete som stimulerar möjlighet till naturligt beteende. På en svensk uppfödarhemsida avbildas en basset som rasföredöme och som topphund 2005. Hunden är framavlad så att den inte kan röra sig utan att släpa magen i marken.

Listan på andra skade-/sjukdomsframkallande rasideal kan göras lång, t ex extremt mycket skinn hos mastino napoletano, extremt hängande undre ögonlock hos newfoundlandshund, extremt långa och tunga öron hos cockerspaniel, extremt mycket ”räkstjärt” och vinklade haser hos schäfer, extremt raka bakben hos chowchow osv.

Frågan om när övertolkningar av en vagt skriven rasstandard blir en fråga om djurskydd, blir allt mer aktuell. Landets veterinärer får allt oftare korrigera onaturliga kroppsformer och fysiologiska anomalier som lätt hade kunnat förebyggas genom en sundare avel och en bearbetning av rasstandarder från domare och uppfödare.

Svenska Kennelklubben vill enligt sina stadgar främja avel av mentalt och fysiskt sunda, bruksmässigt, jaktligt och exteriört fullgoda rasrena hundar. I ett berömvärt utspel 1996 sade sig SKK vilja initiera en diskussion om rasstandarderna och tolkningen av dessa för vissa hundraser. Sådana överdrifter i hundars utseende som kan leda till hälsoproblem skulle enligt ett pressmeddelande från SKK den 2 maj 1996 inte premieras – varken på hundutställningar eller i avelssammanhang.

Verkligheten idag, tio år senare, ser tyvärr annorlunda ut. De extrema avelsidealen har starkare fotfäste än någonsin, och hundarna blir lidande.

Veterinärförbundets djurskyddskommitté har diskuterat frågan, och hoppas nu att SKK återupptar sitt arbete för att stoppa den pågående extremaveln. Veterinärförbundet deltar gärna i diskussioner eller aktiviteter för att förändra utvecklingen, men anser att dagens utseendefixering inom svensk hundavel gått så långt att kraftfulla åtgärder måste vidtas.

JOHAN BECK-FRIIS
ordförande för SVFs djurskyddskommitté

innehåll

ledare av J Beck-Friis

Åtgärder mot extremaveln måste vidtas 3

reportage av S Fredriksson

Möt länsveterinär Karina Burlin 6

vetenskap – granskade artiklar

Brachyspira-serie, del 3
Förekomst av Lawsonia intracellularis och Brachyspira spp hos häst av T Johansson m fl 11

Medel mot ektoparasiter i Sverige för hund och katt av R D Cikota 17

månadens epiztel 25

vilken är din diagnos?

– EKG 28
– Svar 54

allmänt

FVEs generalförsamling
Avspänt möte i Europafederationen
av C Arosenius, J Beck-Friis och M Widell 29

Internationell salmonellaworkshop på SVA
av H Wahlström 35

Ann-Christin Bylund avtackas
av J Beck-Friis 37

Ackreditering – ett nytt begrepp för veterinärutbildningen i Europa
av S Fredriksson 39

veterinärmötet 2006

Preliminärt program 43

fråga förbundet 49

bokanmälan 51

in memoriam 52

noterat

- Förslag till tydligare regler för cirkusdjur 34
- Revingehed-dom överklagas 49
- Gratis tillgång till Acta Veterinaria 50
- Marianne Elvander ny styrelseledamot i EFSA 50
- Undersökningshundar stulna från SLU 53
- Vart tredje EU-ägg salmonellasmittat 54
- Ökad risk för smuggling av djur från Libanon 55

kongresser & kurser 56

kåseri

"Att dö är att resa en smula"
av R Krokfors Wretemark 61

specialistkompetens 62

Ultraljud

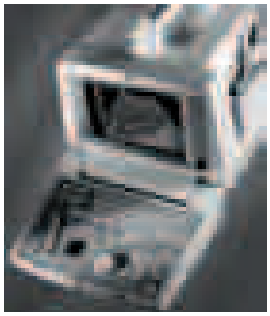

Vetpoint

Marknadsför maskiner, instrument och förbrukningsartiklar

- Modern teknik från GE Medical Systems
- Bästa bildkvalitet
- Service och support på nära håll
- Hör av dig för demonstration

Beställningar & info: 0416-246 60, info@vetpoint.se, www.vetpoint.se

Hon ansvarar för djurskyddet i 26 kommuner

Möt länsveterinär Karina Burlin

TEXT OCH FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

Från glesbygd till storstad. Från ett ständigt flackande i bilen till fasta tider i en kontorsstol. Karina Burlin lämnade Västerbotten för att bli länsveterinär i Stockholm. Hon har ansvaret för 26 kommuner och arbetar liksom sina kolleger runtom i landet i ständig motvind enligt Djurskyddsmyndighetens tillsynsstatistik. Vem är hon och vad har hon för knep för att oförtrutet orka jobba vidare för djurens bästa?

Länsstyrelsens kontor i Stockholm ligger bara ett stenkast från veterinärförbundets kansli på Kungsholmen. Det är inte svårt att hitta dit, enorma flaggor med Stockholms läns vapen och EUs emblem hänger ut från fasaden. Ingången andas allvar och viktiga beslut.

Karina tar emot i foajén. ”Roligt att se dig här, men jag förstår inte riktigt varför…?”.

Vi letar oss fram genom långa korridorer till länsveterinärenheten. Avdelningen har precis bytt lokaler vilket kan förklara att det är fullt med kartonger och stora plastlådor. Men det visar sig vara rester från fågelinfluensan…

– Vi har inte hunnit få undan alla grejor, säger Karina. Det har varit så mycket annat att göra.

Och det är just det som är anledningen till tidningens besök. Mycket att göra.

ENLIGT DJURSKYDDSMYNDIGHETENS statistik har de årsarbetskrafter som avsätts för djurskyddstillsynen på regional nivå, exklusive förprövningen, mer än halverats sedan 2002.

Antalet föreläggande och beslut enligt djurskyddslagen har också minskat drastiskt.

– Men besluten behöver inte överensstämma med tillgången på arbetskraft. Det finns många faktorer som spelar in i hur många beslut det blir, menar Karina.

Hon berättar också att man i Stockholm fått gehör för kraven på förstärkning och avdelningen har utökats med en heltidstjänst 2006

och Karina är nu chef för en avdelning med sex medarbetare, fem veterinärer och en administratör. Någon jämställdhet råder inte här, samtliga är kvinnor.

Karina har lång erfarenhet av att vara länsveterinär. Efter att ha tagit sin examen 1977 förde hon först ett kringflackande liv som vikarierande distriktsveterinär i Västerbotten. Det var stordjur på dagarna, smådjur på kvällarna och lite extrajobb som banveterinär. Hon hade tillsammans med sin sambo tagit över sin morfars hemman i Burträsk. När paret fick en dotter var det ”enklast” för Karina att ta med henne på jobbet under den tid hon ammade.

– Jag arbetade ömsom i Norsjö och ömsom i Lycksele och körde ungefär 50 mil per dygn. Jag hade en hel del tid att reflektera över villkoren för män och kvinnor. Trots allt fungerade det ändå ganska bra att ha med barn på jobbet när jag åkte runt och besökte bondgårdar. Fruarna såg efter flickan medan jag utförde mina veterinära sysslor, berättar Karina.

På den tiden var hon en utpräglat praktisk person och spydde ofta galla över de ”jädrans byråkraterna”. Och för att gå ännu längre tillbaka i tiden så var det inte ens självklart att hon skulle studera vidare efter nionde klass. Då tänkte hon nämligen ”aldrig röra en bok mer”. Karinas mor tyckte annorlunda. Hon skickade in en ansökan till naturvetenskaplig linje och Karina kom in. Förutom gymnasiet, som hon gick i Spånga utanför Stockholm, tillbringade hon ett år som utbytesstudent i USA. Karina jobbade även med försöksdjur på Karolinska Institutet ett år innan det blev ”Stutis”.

Att fara runt på det viset som Karina gjorde i början av sin karriär var inte hållbart i längden. 1982 började hon som biträdande länsveterinär i Västerbotten, gjorde sedan en kort sejour som distriktsveterinär i Burträsk innan hon på allvar satsade på myndighetsutövning 1987. Då blev hon länsveterinär i Norrbotten.

– Jag kände ett starkt behov av mer ordnade arbetstider. Även om jag var ensam länsveterinär i Norrbotten tyckte jag att det var rena semestern att ”bara” prata i telefon dygnet runt jämfört med att ständigt vara tvungen att åka ut på förrättningar. Telefonjouren kändes inte så betungande de första tio åren…, säger Karina. Hon tillägger att hon i sitt nuvarande jobb som byråkrat har stor nytta av den erfarenhet hon fick från fältet under de år hon arbetade i Norrland. När hon kom till Stockholm i januari 2004 hade hon varit länsveterinär i Västerbotten sedan 1993.

Det råder ingen jämställdhet på Karinas enhet, samtliga medarbetare är kvinnor.

Från Burträsk till Stockholm. Det finns många skillnader mellan att vara länsveterinär i Västerbotten och i Stockholm.

VAD ÄR DE STÖRSTA skillnaderna mellan glesbygden i Norrland och storstaden i Stockholm?

– Avstånden!

– Gällande djuren är det största problemet i Stockholm vanvård av hundar och katter som ägs av missbrukare eller psykiskt sjuka personer, men det finns precis ”allt” i det här länet också. Otillgängligt lantbruk i skärgården, Arlanda flygplats med import och export av djur och väldigt många sporthästar.

– I Norrland finns rennäringen med tillhörande ”kulturkrockar” och gränskontrollproblematiken har funnits där med. Numera har Norge EUs gränskontroll så det problemet är ur världen. Men den största skillnaden i det dagliga arbetet är att jag har medarbetare. Vi kan dela upp ärenden mellan oss och vi kan diskutera och utbyta tankar. Och även om jag anser att det är ett veterinärt arbete att fylla i papper så uppskattar jag verkligen att ha en administratör, säger Karina och kommenterar samtidigt sin roll som chef.

– Jag gillar att hålla på med ekonomin och jag tycker det är roligt att försöka utveckla den här enheten bland annat genom att få mer externa kontakter i länet och utomlands. Det händer oerhört mycket inom vårt område, inte minst genom den ökade arbetsbelastning som medlemskapet i EU innebär. Lagstiftningen ändras hela tiden och man måste ständigt uppdatera sig.

REDAN I BÖRJAN av sin karriär gick Karina en juridisk översiktskurs. Anledningen var att hon blev så fruktansvärt upprörd över att hon inte kunde skriva de beslut hon ville.

– Det var nyttigt att mer i detalj sätta sig in i hur rättsväsendet fungerar, det har jag haft stor nytta av. Det är viktigt hur man formulerar sig i intyg och beslut så att det bidrar till fällande domar i de fall där det handlar om åtal till exempel. Det är bra om man som veterinär är insatt i hur jurister tänker och agerar.

– Det här gäller inte bara veterinärerna, utan även djurskyddsinspektörer och poliser. Här i Stockholm brukar vi anordna två djurskydds-

dagar om året där den ena i år ägnats åt polisens arbete, både praktiskt och ”pappersmässigt” i olika situationer, berättar Karina.

Hon är väldigt engagerad i djurskydd och man ska inte låta sig luras av hennes milda framtoning. Under ytan döljer sig en hårding när det behövs. Hon är mycket engagerad i djurskyddsfrågor, inte bara professionellt utan tidigare också ideellt i Djurskyddet Sverige under många år. Det var också en av anledningarna till att hon valde att bli en myndighetsperson.

– Jag har genom Djurskyddet Sverige, som är en av två svenska organisationer i Eurogroup for animal welfare, varit ute på många möten internationellt. Det har fått mig att inse att jag inte kan hjälpa björnarna i Kina, däremot kan jag göra mycket för djuren i Sverige. Inte minst genom att ägna mig åt myndighetsutövning. Ibland är det svårt att brottas med byråkratin och rättsväsendet och jag blir väldigt ledsen när ett ärende inte går den väg jag vill. Man blir så berörd, kämpar för att det ska bli rätt för alla, både djur och människor, säger Karina.

Hur gör du för att orka med att engagera dig hela tiden?

– Jag har ett knep som jag gärna delar med mig av. Över skrivbordet har jag en lista på alla lyckade ärenden. Den är fortfarande längre än den med misslyckade. Det ger hopp när det är motigt.

Förra året erhöll Karina Guldråttan, en utmärkelse som organisationen Djurens Rätt delar ut till en person som gjort någon speciell insats för djurskyddet.

Anledningen till att Karina fick Guldråttan var hennes arbete för att förbättra tillvaron för cirkusdjuren och att hon lyckades utfärda djurförbud för Cirkus Mustang,

– Jag var inte ensam om att ha ögonen just på den här cirkusen, men historiskt sett har inte någon egentligen brytt sig om att förelägga cirkusarna eftersom de förflyttat sig hela tiden. Nu bestämde jag mig för att sätta stopp i Stockholm och det lyckades till slut.

Insatsen fick positiv uppmärksamhet i media. Men det har också hänt att Karina blivit nerringd efter något inslag i TV som gäller vanvård eller djurplågeri. Värst var det när hon under sitt arbete i Norrland var med och fattade beslut om att 102 gravt misskötta polarhundar skulle omhändertas och avlivas. Till inslaget i TV-nyheterna visades arkivbilder på hundgårdar med små gulliga valpar.

– Folk blev naturligtvis upprörda och ville ta hand om valparna. Men de som visades fanns inte kvar utan bara hundar i ett eländigt skick, kommenterar Karina.

Till sist, lite kort, vad har du för framtidsvisioner?

– Jag vill att korna ska slippa stå uppbundna. Det känns väldigt gammaldags att ha djur på det sättet i dagens samhälle. Det har hänt många positiva saker för lantbrukets djur i övrigt, nu är det dags för korna att få det bättre.

– Jag önskar naturligtvis att vi som jobbar både professionellt och ideellt med djurskydd ska jobba bort oss själva. Ett mål som kanske inte uppnås i första taget. Jag vill absolut att den omdiskuterade Djurskyddsmyndigheten ska finnas kvar. Den är bra och den behövs. Liksom en professur i djurskydd. ■

”I början blev jag fruktansvärt upprörd över att jag inte kunde skriva de beslut jag ville”.

TED JOHANSSON, leg veterinär, **THERESE RÅSBÄCK,** leg veterinär, **MERIKE RONÉUS,** VMD,
CLAES FELLSTRÖM, professor, **MAGDALENA JACOBSON,** VMD.*

Brachyspira-serie, del 3

Förekomst av Lawsonia intracellularis och Brachyspira spp hos häst

Under senare år har förekomst av *Lawsonia intracellularis* hos häst rapporterats från USA, Kanada, Belgien och Australien, och från Japan finns en rapport om *Brachyspira* spp hos häst. Förekomst av dessa bakterier hos svenska hästar är okänd och därför genomfördes denna studie. Artikeln är en sammanfattning av examensarbetet "Förekomst av *Lawsonia intracellularis* och *Brachyspira* spp hos svenska hästar" som finns att tillgå på SLUs hemsida.

granskad artikel

Foto: Erin Castillo

Figur 1. *Proliferativ enteropati orsakat av* L intracellularis *har påvisats hos häst i bland annat USA, Kanada och Australien. Flertalet drabbade hästar har varit tre till sju månader gamla.*

INLEDNING

Lawsonia intracellularis och vissa arter av *Brachyspira* är sedan tidigare kända patogener hos gris och har påvisats i 30–50 procent av svenska grisbesättningar (13). Förekomst har även rapporterats i samband med sjukdom hos ett flertal andra djurarter inklusive häst.

Brachyspira spp

Brachyspira spp orsakar intestinal spiroketos, även kallad spiroketal kolit (colonic spirochetosis, CS), hos primater (inklusive människa), gris, hund, opossum, marsvin och vissa fågelarter (8). Spiroketer har även rapporterats från Storbritannien, i tarminnehåll från cekum hos friska hästar (5, 6). Ett fall av sjukdom finns beskrivet från Japan där en 21 månader gammal häst insjuknat med diarré. Obduktion visade stora mängder illaluktande flytande faeces i grovtarmarna. Mukosan i cekum och kolon var hyperemisk och ödematös och histopatologiskt sågs infiltration av leukocyter i mukosa och submukosa. Tre morfologiskt olika typer av spiroketer sågs i stort antal mellan epitelceller och i cytoplasman hos degenererade epitelceller och *Brachyspira*-antigen påvisades med immunhistokemi. Andra patogener (*Rhodococcus equi, Salmonella* spp, *Clostridium* spp, rotavirus eller koccidier) kunde inte påvisas i detta fall (23).

Lawsonia intracellularis

Proliferativ enteropati (PE) orsakat av *L intracellularis* har förutom hos gris även påvisats hos hamster, räv, hund, iller, råtta, marsvin, kanin, apa, får, hjort samt häst (18). Från USA, Kanada och Australien finns rapporter om PE hos häst (Figur 1). Majoriteten av drabbade hästar har varit mellan tre och sju månader gamla (2, 3, 11, 17, 19, 21, 22, 25). I en av rapporterna beskrivs flera fall från tre olika stuterier i Kanada (17). I Europa finns fall av *L intracellularis* rapporterade hos föl i Belgien (7). ➤

De vanligaste symtomen hos dessa hästar har varit feber, letargi, anorexi, ventralt ödem, diarré, kolik och viktminskning (2, 3, 11, 17, 19, 21). Klinisk kemisk undersökning har visat hypoproteinemi (2, 3, 11, 17, 21) och vanligaste differentialdiagnos är ”protein loosing enteropathy” orsakad av t ex *Salmonella* spp, endoparasiter, kroniska tarmsjukdomar, NSAID-intoxikation, neoplasier, gastrointestinala ulcera eller infektion med *R equi*. Nedsatt lever- eller njurfunktion samt malnutrition kan också medföra hypoproteinemi (2, 3, 19). Histopatologiskt ses hyperplasi av mukosan i jejunum och ileum samt intracellulära, lätt böjda stavar främst i den apikala cytoplasman i kryptepitelcellerna (3, 11, 17, 22). PE har även framkallats efter experimentell infektion där nyligen avvanda föl inokulerades intragastralt med tarminnehåll från *L intracellularis*-infekterade grisar eller med renkultur av *L intracellularis*. Vid klinisk undersökning sågs varierande grad av nedsatt allmäntillstånd, kolik, minskad aptit, diarré, dehydrering och avmagring. Obduktion visade förtjockad tarmvägg i ileum och distala jejunum. Mukosan var veckad och hyperemisk. Histologiskt sågs hyperplasi av omogna enterocyter och ett minskat antal bägarceller. Förekomst av *L intracellularis* i tarminnehåll verifierades med PCR (1).

Behandling

Vid oral behandling av insjuknade hästar med erytromycin, eller erytromycin i kombination med rifampicin, har tillfrisknande skett i flera fall. Av hittills beskrivna behandlade hästar har endast en dött (17). Dosen för erytromycin har legat mellan 15–25 mg per kg kroppsvikt per os var sjätte till åttonde timme under två till sex veckor och rifampicindosen 5–10 mg per kg kroppsvikt per os var åttonde till tjugofjärde timme under två till fyra veckor. En studie (21) beskriver god effekt av oxi- och doxitetracyklin (6,6 mg/kg var tolfte timme intravenöst i tre till sju dagar, respektive 10 mg/kg var tolfte timme per os i 8–17 dagar).

Enbart understödjande behandling har visat sig otillräcklig (2, 4, 17, 19, 22).

Foto: Suzanne Fredriksson

Figur 2. *Fyra större stuterier valdes ut för provtagning med tanke på att en hög djurtäthet ökar risken för spridning av infektionssjukdomar.*

MATERIAL OCH METODER

Djur för provtagning

Fyra större stuterier i Uppland valdes ut för provtagning med tanke på att en hög djurtäthet ökar risken för spridning av infektionssjukdomar. Många stuterier fungerar även som betäckningsstationer och tar emot ston utifrån för betäckning eller inseminering. Detta medför ett ständigt in- och utflöde av hästar vilket

också ökar smittorisken (Figur 2). Faecesprov samlades från 108 kliniskt friska föl i åldern fyra till åtta månader varav 101 analyserades för *L intracellularis* och 101 för *Brachyspira* spp. Samtliga föl var avmaskade och de hade gått på bete fram till avvänjning.

Analys

Brachyspira spp

Proven odlades anaerobt på Trypticase Soy Agar med tio procent nötblod, 400 µg/ml spectinomycin samt 5 µg/ml polymyxin vid 37°C i minst 31 dagar (9). Misstänkta kolonier undersöktes i faskontrastmikroskop.

Lawsonia intracellularis

Faecesproverna preparerades med koklysat (12, 20) och analyserades med hjälp av en nested PCR (12, 14). Prov som vid en första analys inte kunde avläsas på grund av inhibition av PCR-reaktionen späddes först 1:10 och, om inhibition fortfarande förelåg, 1:100 och analyserades igen.

RESULTAT

Brachyspira spp

Ingen överväxt noterades, däremot växt av blandflora på samtliga plattor. Inga kolonier liknade *Brachyspira* spp. I faskontrastmikroskop vid 100 gångers förstoring visade sig växande kolonier bestå av kocker och stavar. Inga spiroketer kunde påvisas i proven.

Lawsonia intracellularis

Vid den första analysen av de 101 outspädda proverna kunde 14 prover avläsas som negativa. Övriga prov späddes 1:10 och sattes på ny nested PCR, varefter ytterligare 30 prov kunde bedömas som negativa. Efter spädning 1:100 kunde samtliga 101 prov bedömas som negativa.

DISKUSSION

Urval

Fölen som provtogs var i avvänjningsperioden, dvs den ålder där majoriteten av rapporterade sjukdomsfall inträffat (2, 3, 11, 17, 19, 21, 22, 25). Urvalet på varje stuteri var så stort som möjligt för att minimera risken att missa eventuell förekomst av bakterierna. Stuterier borde vara bra som urvalsgrupp, då de inhyser många unga individer och ofta har ett stort flöde av djur till och från stuteriet. Ett av stuterierna i denna studie hade dessutom utbyte av hästar med Holland, vilket kan vara intressant från smittspridningssynpunkt.

Foto: Dale Miller

Figur 3. *Möjligheten att finna de aktuella bakterierna kan eventuellt öka genom att ta prov från hästar på stuterier i mer gristäta delar av landet än Uppland.*

Fölen som provtogs kom samtliga från stuterier i Uppland och därför är urvalet inte representativt för hela landet. Möjligheten att finna dessa bakterier kan eventuellt öka genom att ta prov från hästar på stuterier i mer gristäta delar av landet (Figur 3). Dock är vanligen kontakten mellan grisbesättningar och hästar begränsad. Intressant i sammanhanget är att varken *L intracellularis* eller *Brachyspira* spp hittills påvisats hos den svenska vildsvinspopulationen (13). Spridning av bakterien till vildsvin skulle kunna öka risken att den även hittas hos häst.

Analys

Vid odling av *Brachyspira*-arter har detektionsmängden varierat från 14 bakterier per gram faeces till 10^4 till 10^6 CFU (colony forming units) per gram faeces (10, 24). Odling är således en känslig metod och borde i detta försök ha detekterat bakterier även hos subkliniska smittbärare. För att fånga upp växt av alla kända *Brachyspira* spp inkuberades plattorna i 37°C, vilket dessutom ligger inom intervallet för hästens normala kroppstemperatur (36,9–38,3°C). Dessutom inkuberades proverna i minst 31 dagar vilket bör vara tillräckligt för samtliga *Brachyspira*-arter. Orsaker till att odlingen blev negativ kan vara att inga eller mycket få spiroketer fanns i fölens faeces. Det skulle också kunna vara så att spiroketer hos häst inte växer under samma betingelser som övriga *Brachyspira* spp.

Ett problem vid PCR direkt på preparerade faecesprov är förekomst av faktorer (inhibitorer) som hämmar PCR. Den valda prepareringsmetoden i kombination med nested PCR användes därför att den i tidigare studier visat sig vara den metod som säkrast identifierat positiva prov. Tyvärr är metoden dock sämre än flera andra metoder när det gäller att avlägsna inhibitorer (12). I detta försök inhiberades 79 procent av de outspädda proverna.

Denna PCR har en god specificitet när den används på prover från grisar (12, 20) och positiva resultat har kunnat korreleras till kliniska symtom och patologisk-anatomiska skador (12). Det behövs emellertid mer studier över diagnostiken av *L intracellularis* hos häst. Det kan vara så att det råder djurslagsvisa skillnader mellan mängden och typen av inhibitorer i faeces. ➤

➤ Alternativa metoder?

En PCR-metod finns utarbetad för *Brachyspira*-diagnostik, men den används vid SVA bara för konfirmering av framodlade *Brachyspira*-arter. Selektiv odling valdes i denna studie med tanke på att metoden har god känslighet vid analys av grisfaeces samt att man på detta sätt får stammar att spara. Dessutom finns det risk för falskt negativa resultat med befintliga PCR-system (Claes Fellström, Uppsala, personligt meddelande 2005).

Odling av *L intracellularis* kräver cellkulturer och är därför inget bra diagnostiskt alternativ. Serologi finns att tillgå, men antikroppar kan först detekteras 14 dagar efter infektionstillfället (16). En antikroppstiter är dessutom en indirekt metod som enbart ger information om att djuret kommit i kontakt med smittoämnet. En studie av Jacobson och medarbetare (12) visar att falskt positiva prover kan förekomma vid serologi och att det kan vara svårt att detektera svagt positiva prov. I en studie som denna hade serologi varit användbart, men provtagningen hade försvårats avsevärt. Troligtvis hade det också blivit svårare att få stuterier att ställa upp på studien. I fall där det är möjligt att erhålla en tarmbiopsi från jejunum eller ileum, är PCR-analys av biopsier att föredra eftersom problemet med inhibition är väsentligt mindre (12).

KONKLUSION

Varken *L intracellularis* eller *Brachyspira* spp kunde påvisas i denna studie (Figur 4). De negativa resultaten kan bero på att bakterierna inte finns hos häst i Sverige. För detta talar att sjukdom orsakade av dessa bakterier bara finns beskriven i enstaka fall hos häst i Europa. Andra orsaker kan vara att bakterierna kan vara svåra att påvisa hos subkliniska smittbärare. Analys av *L intracellularis* i faeces från häst försvåras ytterligare av inhibition av PCR.

För att gå vidare bör prov tas från hästar med diarré eller ”protein loosing enteropathy” och analyseras avseende förekomst av *L intracellularis* och *Brachyspira* spp. Analys av vävnadsprover från obducerade hästar som haft tarmlidanden kan också öka sannolikheten att påvisa dessa två bakterier. Vid PCR på vävnad utgör inhibitorer ett betydligt mindre problem. Vidare bör tekniker för att minska förekomst av PCR-inhibitorer i faeces utvecklas.

Foto: Suzanne Fredriksson

Figur 4. *Varken* L intracellularis *eller* Brachyspira *spp kunde påvisas i denna studie. De negativa resultaten kan bero på att bakterierna inte finns hos häst i Sverige.*

SUMMARY

Occurence of Lawsonia intracellularis and Brachyspira spp in horses

Proliferative enteropathy (PE) caused by *Lawsonia intracellularis* has been reported in horses in the USA, Canada, Australia and Belgium. Diarrhoea caused by *Brachyspira* antigen-containing spirochaetes has been diagnosed in a horse in Japan. The presence of *L intracellularis* or *Brachyspira* spp has previously not been investigated in healthy or in ill horses in Sweden. The purpose of this study was to survey the occurrence of the two bacteria in Swedish horses.

Samples of faeces were gathered from 108 foals in the age of 4 to 8 months. All foals were clinically healthy. The

samples were gathered from four different stud farms. A nested PCR was used to detect *L intracellularis* and culture was used to detect the presence of *Brachyspira* spp. In this study neither of the two bacteria was demonstrated. The explanations to the results might be that the bacteria are not present in the Swedish horse population or in horses from the examined area, or that the horses did not shed a detectable number of bacteria.

Referenser

1. Al-Ghamdi GM, Guedes RMC, Ames TR, Sage AM, Hayden DW, Neubauer A & Gebhart CJ. Reproduction of equine proliferative enteropathy in foals. Società Italiana Veterinari per Equini – SIVE – 11°Congresso Nazionale Multisala, Piza, 2005. http://www.ivis.org/proceedings/SIVE/2005/free_com/ALGhamdi.pdf. 2005-12-12
2. Bihr TP. Protein-losing enteropathy caused by *Lawsonia intracellularis* in a weaning foal. Can Vet J, 2003, 44, 65–66.
3. Brees DJ, Sondhoff AH, Kluge JP, Andreasen CB & Brown CM. *Lawsonia intracellularis*-like organism infection in a miniature foal. J Am Vet Med Ass, 1999, 215, 511–514.
4. Cohen ND. Meeting report from North American veterinary conference. *Lawsonia intracellularis*. Journal of Equine Veterinary Science, 2004, 24, 146–147.
5. Davies ME. Cellulolytic bacteria isolated from the large intestine of the horse. J Appl Bact, 1962, 27, 373–378.
6. Davies ME & Bingham RW. Spirochaetes in the equine caecum. Res Vet Sci, 1985, 39, 95–98.
7. Deprez P, Chiers K, Gebhart CJ, Ducatelle R, Lefère L, Vanschandevijl K & van Loon, G. *Lawsonia intracellularis* infection in a 12-month-old colt in Belgium. Vet Rec, 2005, 157, 24, 774–776.
8. Duhamel GE. Comparative pathology and pathogenesis of naturally acquired and experimentally induced colonic spirochetosis. AHRR, 2001, 2, 3–17.
9. Fellström C & Gunnarsson A. Phenotypical characterisation of intestinal spirochaetes isolated from pigs. Res Vet Sci, 1995, 59, 1–4.
10. Fellström C, Zimmerman U, Aspan A & Gunnarsson A. The use of culture, pooled samples and PCR for identification of herds infected with *Brachyspira hyodysenteriae*. Anim Health Res Rev, 2001, 2, 37–43.
11. Frank N, Fishman CE, Gebhart CJ & Levy M. *Lawsonia intracellularis* proliferative enteropathy in a weaning foal. Equine Vet J, 1998, 30, 549–552.
12. Jacobson M, Aspan A, Heldtander Königsson M, Hård af Segerstad C, Wallgren P, Fellström C, Jensen-Waern M & Gunnarson A. Routine diagnostics of *Lawsonia intracellularis* performed by PCR, serological and post mortem examination, with special emphasis on sample preparation methods for PCR. Vet Microbiol, 2004, 102, 189–201.
13. Jacobson M, Gerth Löfstedt M, Holmgren N, Lundeheim N & Fellström C. The prevalences of *Brachyspira* spp and *Lawsonia intracellularis* in Swedish piglet producing herds and wild boar population. J Vet Med, 2005, 52, 386–391.
14. Jones GF, Ward GE, Murtaugh MP, Lin G & Gebhart CJ. Enhanced detection of intracellular organism of swine proliferative enteritis, ileal symbiont intracellularis, in faeces by polymerase chain reaction. J Clin Microbiol, 1993, 31, 2611–2615.
15. Hovind-Hougen K, Birch-Andersen A, Henrik-Nielsen R, Orholm M, Pedersen JO, Stubbe Teglbaerg P & Hess Thaysen E. Intestinal spirochetosis: morphological characterization and cultivation of the spirochete *Brachyspira aalborgi* gen nov sp nov. J Clin Microbiol, 1982, 16, 1127–1136.
16. Knittel JP, Jordan DM, Schwartz KJ, Janke BH, Roof MB, McOrist S & Harris DL. Evaluation of antemortem polymerase chain reaction and serologic methods for detection of *Lawsonia intracellularis*-exposed pigs. Am J Vet Res, 1998, 59, 722–726.
17. Lavoie JP, Drolet R, Parsons D, Leguillette R, Sauvageau R, Shapiro J, Houle L, Hallé G & Gebhart CJ. Equine proliferative enteropathy: a cause of weight loss, colic, diarrhoea and hypoproteinemia in foals on three breeding farms in Canada. Equine Vet J, 2000, 32, 418–425.
18. Lawson, GHK, Gebhart CJ. Proliferative enteropathy. J Comp Pathol, 2000, 122, 77–100.
19. McClintock SA & Collins AM. *Lawsonia intracellularis* proliferative enteropathy in a weaning foal in Australia. Aust Vet J, 2004, 82, 750–752.
20. Möller K, Jensen TK, Jorsal SE, Leser TD & Carstensen B. Detection of *Lawsonia intracellularis, Serpulina hyodysenteriae,* weakly beta-haemolytic intestinal spirochaetes, *Salmonella enterica,* and haemolytic *Escherichia coli* from swine herds with and without dirrhoea among growing pigs. Vet Microbiol, 1998, 62, 59–72.
21. Sampieri F, Hinchcliff KW & Toribio RE. Tetracycline therapy of *Lawsonia intracellularis* enteropathy in foals. Equine Vet J, 2006, 38, 1, 89–92.
22. Schumacher J, Schumacher J, Rolsma M, Brock KV & Gebhart CJ. Surgical and medical treatment of an arabian filly with proliferative enteropathy caused by *Lawsonia intracellularis*. J Vet Intern Med, 2000, 14, 630–632.
23. Shibahara T, Kuwano A, Ueno T, Kuwamoto Y, Sato H, Maeda T, Ishikawa Y & Kadota K. Intestinal spirochetosis in a 21-month-old thoroughbred colt. J Vet Med Sci, 2002, 64, 633–636.
24. Stege H, Jensen TK, Möller K, Baekbo P & Jorsal SE. Prevalence of intestinal pathogens in Danish finishing pig herds. Prev Vet Med, 2000, 46, 279–292.
25. Williams NM, Harrison LR & Gebhart CJ. Proliferative enteropathy in a foal caused by *Lawsonia intracellularis*-like bacterium. J Vet Diagn Invest, 1996, 8, 254–256.

***TED JOHANSSON,** leg veterinär, Konsistoriegatan 24, 582 34 Linköping.
THERESE RÅSBÄCK, leg veterinär, Statens Veterinärmedicinska Anstalt, 751 89 Uppsala.
MERIKE RONÉUS, VMD, Statens Veterinärmedicinska Anstalt, 751 89 Uppsala.
CLAES FELLSTRÖM, VMD, professor, Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU, Box 7018, 750 07 Uppsala.
MAGDALENA JACOBSON, VMD, Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU, Box 7018, 750 07 Uppsala.

MYPRAVAC
MOT MYCOPLASMA HYOPNEUMONIAE
Prisvärt vaccin!
från 4:23/dos exkl. moms.
För mer information se aktuell Fass-text.
Produktresumé kan rekvireras från
Nordvacc Läkemedel AB.
NordVacc LÄKEMEDEL AB
MARKNADSFÖRS AV NORDVACC AB.
Box 112, 129 22 Hägersten.
Tel: 08-449 4650. Fax: 08-44946 56.
E-mail: vet@nordvacc.se
Hemsida: www.nordvacc.se
Tillverkare: LABORATORIOS HIPRA, S.A.

ROBERT D CIKOTA, leg veterinär, specialist i hundens och kattens sjukdomar.*
Handledare: Birgit Holm, leg veterinär, specialist i dermatologi hos hund och katt,
Regiondjursjukhuset Blå Stjärnan, Gjutjärnsgatan 4, 417 07 Göteborg.

Medel mot ektoparasiter i Sverige för hund och katt

De senaste tio åren har ett flertal nya antiparasitära medel blivit registrerade mot ektoparasiter hos hund och katt. Fördelen med preparat som registrerats mot ektoparasiter är att färre off-label behandlingar sker. Preparaten är kliniskt testade på det aktuella djurslaget och den aktuella parasiten. I denna litteraturstudie presenteras vanligt förekommande ektoparasiter i Sverige hos hund och katt, samt tillgängliga antiparasitära medel, deras indikation och applikation.

Artikeln är en förkortad version av författarens examensarbete för erhållande av specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar.

FIGUR 1. *Vanliga besvär som orsakas av ektoparasiter är klåda, pälsavfall, mjäll, utslag och otiter.*

granskad artikel

INLEDNING

Tidigare var ektoparasiter den vanligaste anledningen till att djurägare sökte veterinärer för djur med hudbesvär. Andelen hundar och katter med hudbesvär orsakade av ektoparasiter har minskat sedan introduktionen av ett flertal antiparasitära halsband och spot-on preparat (37). Dessutom var flera av dessa tidigare antiparasitära medel svåra att applicera på djuret för djurägaren, samt potentiellt toxiska för miljön (22). Vanliga besvär som orsakas av ektoparasiter är klåda, pälsavfall, mjäll, utslag och otiter (Figur 1). Målet med detta arbete är att ge en kort överblick över de ektoparasiter vi ser i Sverige hos hund och katt samt en översikt av de medel mot ektoparasiter som finns tillgängliga i Sverige, deras indikation, applikation och verkningsmekanism. Flera av dessa medel används mot olika ektoparasiter, men i olika doseringar och behandlingsintervall.

EKTOPARASITER

Sarcoptes

Rävskabb *(Sarcoptes scabiei* var *canis)* hos hund är ofta förekommande i Sverige (2). Sarcoptes är relativt artspecifik, vilket innebär att även andra djurslag som katt kan angripas. Livscykeln är ca 14–21 dagar (37). Honan borrar gångar i huden, där hon lägger sina ägg. Smittan sker dels direkt från djur till djur men också indirekt från smittad miljö. Hos människa kan rävskabb ge upphov till skenskabb, som oftast avläker spontant, då hunden behandlas (2, 17, 37). Kliniska symtom är kraftig klåda lokaliserad framför allt till öronlappar, bröstsidor, armbågar och hasor. Hudförändringar, som kan ses är papler, krustor, erytem, exkoriationer ➤

➤ och alopeci i affekterade områden (2, 37). Diagnos ställs genom att påvisa parasiten med djupt hudskrap och mikroskopering eller genom påvisande av antikroppar i blodprov (10).

Demodex

Enstaka kvalster ingår i hundens normala hudfauna (21, 29, 37). Demodex *(Demodex canis)* är artspecifik och hela livscykeln sker i hårsäcken, där kvalstret lever på epitel och talgkörtelsekret. Smitta sker från tik till valp under de första levnadsdygnen genom direktkontakt (21, 29, 37). Kliniskt indelas demodikos i lokal och generell samt juvenil och adult. Kliniska symtom vid juvenil lokal demodikos är enstaka hårlösa fläckar, lindrig mjällbildning och komedoner framför allt på framben och huvud. Dessa förändringar som oftast ses hos renrasiga unghundar spontanavläker. Lokal adult demodikos kan drabba alla raser och kan ses i samband med löp, dräktighet eller digivning. Prognosen är god (21, 29, 37).

Generell juvenil demodikos uppvisar flera och större områden med alopeci, erytem, papler, pustler, klåda och mjäll. Lymfadenopati är vanligt och vid sekundär infektion förekommer ofta klåda (29, 37). Sekundära infektioner med *Staphylococcus intermedius* är vanligt (29). Vid adult generell demodikos finns troligen en underliggande orsak, som triggar sjukdomen. I Sverige finner vi ofta tumörsjukdomar och hyperadrenokorticism, såväl spontan som iatrogen, vara orsak till generell demodikos på vuxen hund (Birgit Holm, personligt meddelande, 2005). Enligt litteraturen kan även sjukdomar som hypotyreoidism, leishmanios och diabetes mellitus vara utlösande faktorer (37). Diagnos ställs enklast genom mikroskopering av squeezeprov (29).

Öronskabb

Öronskabb *(Otodectes cynotis)* lever främst på hudytan i hörselkanalen, men kan även påträffas på andra delar av kroppen som nacke och svansrot (10). Livscykeln tar tre veckor (37). Otodectes parasiterar på hund, katt och iller och lever på epitel och hudsekret (8). Öronskabb är vanligt hos framför allt unga katter (10). Runt öronen ses exkoriationer och i öronen ses ofta rikligt med svart sekret (18). Katten uppvisar olika grader av öronklåda (37). Vissa katter är symtomlösa bärare trots kraftig ansamlig av sekret i öronen. Hos hund är öronskabb ovanligt. Dessa hundar uppvisar ofta kraftig klåda trots lindrigt med öronsekret (37). Klådan är allergiskt betingad. Alla mottagliga djur i hushållet skall parallellbehandlas (10). Diagnos ställs genom att påvisa parasiten eller parasitägg mikroskopiskt i utstryk eller med hjälp av otoskop (37).

Mjällkvalster

Mjällkvalster *(Cheyletiella)* är sadellika kvalster, som lever på hudytan på epitel och talgkörtelsekret (Figur 2). *Cheyletiella* borrar inga gångar i huden och orsakar oftast en lindrig dermatit (37). Den parasiterar på hund *(C yasguri),* katt *(C blakei)* och kanin *(C parasitovorax)* (10, 37). *Cheyletiella* är inte strikt artspecifik utan kan parasitera på olika värddjur (10). Parasiten kan orsaka utslag och klåda hos människor, varför cheyletiellos bör betraktas som en zoonos (5, 10, 17, 37). Hela livscykeln tar ca 21 dagar och sker på värddjuret. Utanför värddjuret lever parasiten i två till tio dagar (37). Honan fäster sina ägg på hårstrået likt lusen men lösare, vilket gör att äggen lätt faller av värddjuret varvid kvalster återfinns i omgivningen. Detta utgör en källa för reinfestation (37). Mjällkvalster smittar lätt och drabbar framför allt valpar och kattungar (10, 28). Perserkatter är speciellt utsatta, vilket kan förklaras med att de ofta lever i täta populationer och att de på grund av sin pälskvalitet har svårare att tvätta sig (18). En författare rapporterar ökad prevalens hos boxer och cockerspaniel (10).

Kliniskt ses ökad mjällbildning framförallt utefter ryggen med ingen eller lindrig klåda. Enstaka individer utvecklar kraftig allergisk klåda med papler, erytem och krustor. Miliärdermatit hos katt kan vara orsakad av *Cheyletiella* (10). Graden av kliniska symtom är inte relaterad till antalet parasiter på värddjuret (34). Asymtomatiska individer förekommer (10). Diagnos sker genom att påvisa parasiten eller parasitägg med

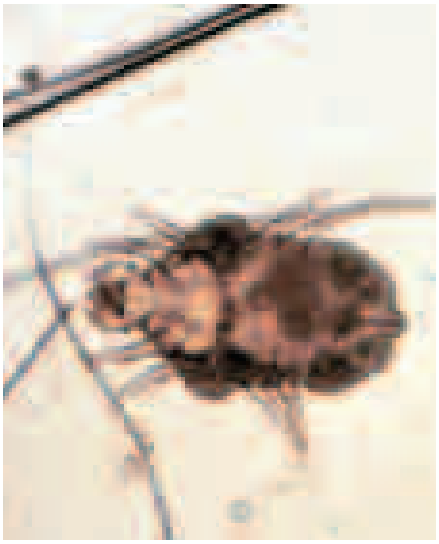

FIGUR 2. *Mjällkvalster* (Cheyletiella) *är sadellika kvalster, som lever på hudytan på epitel och talgkörtelsekret.* Cheyletiella *kan parasitera på olika värddjur, inklusive människa.*

ytliga skrap- eller tejpprov och mikroskopering av dessa (37). Pälsen kan även kammas på mörkt underlag och stövet inspekteras under lupp för att identifiera ”walking dandruff”, det vill säga mjällkvalster (10). Avföringsprov kan användas på katt för att påvisa kvalster och ägg, som djuret slickat i sig (37). Det är viktigt att alla mottagliga djur behandlas samtidigt och att djurägaren även utför upprepad miljöbehandling (10, 28, 37).

Löss

Löss är dorsoventralt tillplattade insekter synliga för blotta ögat (37). Löss är strikt värdspecifika och hela livscykeln, som tar tre till fyra veckor, sker på värddjuret (18). Adulta löss lever tre till fem veckor på värddjuret och kan överleva någon vecka utanför värddjuret. Smittspridning sker direkt eller indirekt via attiraljer (37). Äggen (gnetterna) är hårt fastklistrade på hårstrået (37). I Sverige är den blodsugande lusen, *Linognatus setosus,* vanligast hos hund (7). Denna kan ge upphov till anemi. Hos katt ses *Felicola subrostrata,* som är en pälsätande lus (18).

Vid lusangrepp ses lindrig till måttlig klåda runt öron, ventralt hals och ljumskar. Pälsen kan vara glanslös, mjällig och uppvisa ett diffust håravfall. På huden kan papler, krustor och exkoriationer

förekomma (37). Lusangrepp kan också förlöpa helt asymtomatiskt. Hos hund kan lusangrepp vara orsak till fuktdermatit (hot spot) och hos katt kan miliärdermatit ses. För att en katt ska bli kraftigt lusangripen krävs att den lider av någon allvarlig underliggande sjukdom eller annan orsak till nedsatt allmäntillstånd (Birgit Holm, personligt meddelande, 2005). Diagnos ställs genom att påvisa löss eller gnetter okulärt (18, 37).

Loppor

Loppor är bruna, lateralt tillplattade, för ögat synliga vinglösa insekter med ett hårt kitinskal, som gör lopporna mycket motståndskraftiga. Artbestämning sker med hjälp av kammar (ctenidier) på huvud och mellankropp. Det finns ungefär 2000 lopparter (37).

I Sverige är det kattloppan, *Ctenocephalides felis,* som orsakar besvär hos hund och katt (Figur 3). Globalt är loppallergi en vanlig dermatologisk sjukdom (4). Loppan är inte strikt artspecifik, vilket innebär att den kan föda och föröka sig med blod från annan art. Livscykeln tar vanligtvis tre till fyra veckor (12, 37). Honan lägger sina ägg på värddjuret. Dessa faller av och hamnar i omgivningen, där livscykeln fullbordas. Utvecklingen är beroende av värme, fukt och näring (12). Den adulta loppan lever i stort sett hela sitt liv på värddjuret. Den vanligaste smittkällan är omgivningen (4, 12). Asymtomatiska bärare är vanligt. Symtom vid loppallergi är kraftig klåda framförallt över länden. Mjäll, alopeci, exkoriationer och små punktformiga blödningar kan ses på huden. Vid kraftiga loppangrepp kan djuret bli anemiskt. Djurägaren kan också få utslag och klåda (37). Diagnos ställs genom att påvisa loppor eller loppfekalier. Det är av största vikt att artbestämma loppan, då kattloppor kräver miljöbehandling till skillnad från t ex fågel- och råttloppor, som förökar sig i annan miljö (18).

ALLMÄNNA PRINCIPER VID BEHANDLING AV EKTOPARASITER

En korrekt identifikation av parasiten är nödvändig för en adekvat behandling. Vägen till en korrekt diagnos och därmed adekvat behandling går via en noggrann anamnes, allmän och dermatologisk klinisk undersökning samt riktad provtagning (37). I vissa fall kan det vara besvärligt att påvisa parasiten vid undersökningen, men om den kliniska misstanken inte kan utesluta parasiter, bör djuret provbehandlas med lämpligt antiparasitärt medel (10). Det är viktigt att veta vilka djur som är mottagliga för parasiten, samt parasitens livscykel. Värddjurets livsbetingelser är av stor vikt, eftersom en inomhuskatt inte är lika exponerad för parasitangrepp som en utomhuskatt (37). Om det finns flera djur i hushållet skall alla mottagliga djur behandlas. Likaså bör närmiljön, där djuret lever, behandlas om indikation föreligger (4, 10).

FIGUR 3. *Loppor har ett hårt kitinskal, som gör dem mycket motståndskraftiga. I Sverige är det kattloppan* Ctenocephalides felis *(bilden) som orsakar besvär hos hund och katt.*

Önskvärda läkemedelsegenskaper

Ett antiparasitärt läkemedel bör ha följande egenskaper:

Medlet bör ha god effekt på parasiten, så att parasiten dör snabbt eller att den görs oförmögen till vidare förökning och fortplantning (4, 22). Prolongerad effekt kan vara önskvärd. Preparaten ska vara enkla att applicera på värddjuret. Antiparasitära medel bör ha ringa eller ingen toxisk inverkan på djur, människor och miljö (37). Risk för resistensutveckling hos parasiten bör vara minimal. Önskvärt är också att kostnaden för behandling är rimlig. Enligt kaskadprincipen för läkemedel, ska i första hand läkemedel förskrivas och tillhandahållas som är godkända i Sverige för aktuellt tillstånd hos det djurslag som ska behandlas (41).

AKTUELLA ANTIPARASITÄRA MEDEL

Sarcoptes scabei

Advocate

Advocate® (moxidektin/imidakloprid) spot-on är i Sverige registrerat med flera indikationer, däribland rävskabb. Advocate® är ett kombinationspreparat, som för hund innehåller moxidektin och imidakloprid. Mot rävskabb är moxidektin den verksamma substansen och rekommenderad dos är 2,5 mg/kg kroppsvikt, vilket motsvarar 0,1 ml/kg kroppsvikt. Behandlingen ska göras två gånger med en månads mellanrum (14, 15).

Interceptor

Interceptor® (milbemycinoxim) är ett licenspreparat i Sverige, som i olika studier har visat sig ha 65–100 procents positiv effekt mot rävskabb (2, 27). Rekommenderad behandlingsdos är 1–2 mg/kg kroppsvikt tre gånger med en veckas mellanrum eller varannan dag under 2–3 veckor (2, 19, 39). ➤

➤ *Ivomec*

Ivomec® (ivermektin) har sedan länge använts vid behandling av rävskabb, trots att det inte är registrerat för användning på hund. All användning av Ivomec® på hund kan vara förknippad med risk för biverkningar och eventuella ansvarspåföljder (Figur 4). Det finns ett flertal studier där Ivomec® använts som behandling mot rävskabb i rekommenderad dos 200–300 mg/kg kroppsvikt antingen var sjunde dag peroralt eller var 7–14:de dag subkutant i fyra till sex veckor (10, 31). En författare föreslår en successiv dosökning av ivermektin för att tidigt kunna upptäcka eventuell överkänslighet mot substansen (30).

Idag när flera makrocykliska laktonpreparat finns registrerade för behandling av rävskabb, med påtagligt högre säkerhet, bör dessa användas.

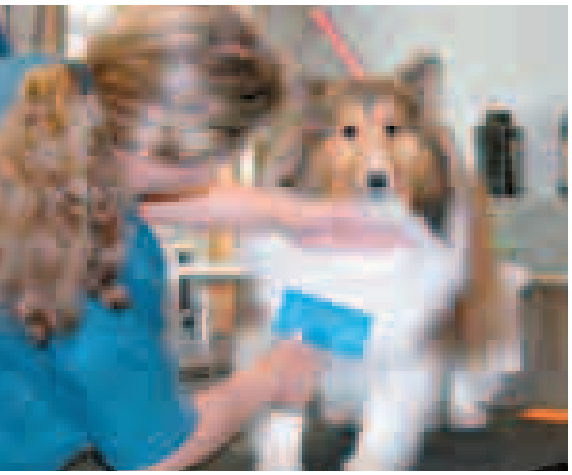

Foto: Greg Nicholas

Figur 4. *All användning av Ivomec® på hund kan vara förknippat med risk för biverkningar, särskilt hos collierelaterade raser.*

Sebacil

Sebacil® (foxim) har sedan många år varit det preparatet som använts mest i Sverige vid behandling av rävskabb. Sebacil® är ett koncentrat, som skall spädas 10 ml per fem liter vatten. Hela hunden skall dränkas in med lösningen tre gånger med en veckas mellanrum. Lösningen skall inte sköljas av, vilket kräver att hunden har krage tills pälsen är torr (14).

Filtar och liggunderlag tvättas i tvättmaskin en gång i veckan under behandlingstiden, kammar och borstar kan läggas i Sebacil®-lösningen. Övrig miljöbehandling krävs inte.

Stronghold

Stronghold® (selamektin) spot-on har visat ett mycket gott behandlingsresultat vid behandling två gånger med en månads intervall doserat 6 mg/kg kroppsvikt (14, 38, 40). Dock har vissa hundar behövt ytterligare en behandling. Erfarenhet har visat att tre behandlingar med 14 dagars intervall fungerar fullt tillfredsställande (Birgit Holm, personligt meddelande, 2005).

Demodex canis

Advocate

Advocate® (moxidektin/imidakloprid) är det enda registrerade preparatet i Sverige mot demodikos hos hund. Moxidektin är den verksamma substansen och dosen är 0,1 ml/kg kroppsvikt en gång i månaden tills två negativa squeezeprov påvisats med en månads mellanrum (14, 20). I en studie behandlades hundar som led av generell demodikos med Advocate® två till fyra gånger med en månads intervall. 98 procent av hundarna uppvisade ett reducerat antal kvalster vid undersökningens slut (20).

Interceptor

Interceptor® (milbemycinoxim) har i ett flertal studier visat sig ha god effekt mot demodikos. Doseringen har i dessa studier varit 0,5–2 mg/kg kroppsvikt och dag peroralt (21, 29). Högre dosering har visat bättre avläkning. Den rekommenderade dosen är 0,5 mg/kg kroppsvikt och dag. Dosen kan sedan successivt ökas beroende på förekomst av demodex vid återbesöket (29). Behandlingen ska alltid pågå tills två negativa squeezeprov erhålls med en månads intervall.

Ivomec

Ivomec® (ivermektin) visade sig i tidiga studier ha dålig effekt mot demodikos. Vid doseringen 400 µg/kg subkutant en gång i veckan var det positiva behandlingsresultatet 0–54 procent (29). Senare studier har visat att peroral dosering på 400–600 µg dagligen varit mer effektivt, med en avläkning i nästan 84 procent (31). För att i ett tidigt skede eventuellt kunna identifiera hundar, som skulle kunna reagera med idiosynkratiska ivermektinreaktioner, bör doseringen långsamt titreras upp till 600 µg/kg kroppsvikt och djurägaren informeras om eventuella biverkningar för att genast kunna avbryta behandlingen (30). Preparatet är inte registrerat för hund och har påtagliga biverkningar inklusive död vid hög dosering.

Otodectes cynotis

Advocate

Advocate® (moxidektin/imidakloprid) är registrerat med indikation mot öronskabb hos hund och katt (Figur 5). Verksam substans är moxidektin. I en studie med 30 katter angripna av öronskabb behandlades dessa med Advocate® 0,1 ml/kg kroppsvikt en till två gånger med 28 dagars mellanrum. I den grupp som behandlades en gång avläkte 80 procent. I gruppen som behandlades två gånger avläkte samtliga, vilket tyder på att en andra behandling kan vara motiverad med fyra veckors intervall (16).

Frontline

Frontline® (fipronil) spot-on är inte registrerat mot öronskabb men har i flera studier haft god effekt mot åkomman (8, 42). Försök har gjorts dels med lokal instillation, två droppar i varje öra, dels med topikal applikation på huden utanför örat (8, 42). Den lokala instillationen visade sig vara vida överlägsen (8). För vissa smittade djur krävs ytterligare en behandlig 30 dagar senare (10).

Stronghold

Stronghold (selamektin) är registrerat mot öronskabb hos hund och katt. I en multistudie på katt och hund var 94–100 procent av katterna och 77 procent av hundarna fria från öronskabb efter en behandling och 90 procent av hundarna var fria från öronskabb efter två behandlingar med en månads intervall (40). Dosintervallet hos de behandlade katterna var 6–17,3 mg/kg kroppsvikt (40). Stronghold doseras 6 mg/kg kroppsvikt (14).

Ivomec

Ivomec® (ivermektin) har också använts vid behandlingen av öronskabb med

FIGUR 5. *Advocate® (moxidektin/imidakloprid) är registrerat med indikation mot öronskabb hos hund och katt. Preparatet är ett av flera på marknaden som även kan användas mot andra ektoparasiter.*

gott resultat dels lokalt i öronen, dels subkutant (10). Preparatet är inte registrerat för och katt och hund.

Cheyletiella

Bolfo

Bolfo® (permetrin) är registrerat för hund med indikation mot mjällkvalster. Doseringen är 1 ml till hund 5–15 kg och 2 ml till hund över 15 kg (14). Spot-on lösningen appliceras på huden mellan bogbladen och vid svansroten. Bolfo® har effekt i fyra veckor (14).

Exspot

Exspot® (permetrin) är registrerat mot mjällkvalster hos hund (14). Doseringen är enligt tillverkarens instruktioner.

Frontline

Frontline® (fipronil) spot-on och spray är inte registrerat med indikation mjällkvalster, men fipronil har gett goda behandlingsresultat i flera studier (3, 5, 35). Rekommenderad dos för sprayformuleringen är 3–6 ml/kg kroppsvikt (14). Behandlingen bör upprepas med tre veckors intervall under minst tre månader (28).

Interceptor

Interceptor® (milbemycinoxim) har effekt mot mjällkvalster. Det finns ett flertal doseringsförslag i litteraturen: 0,5 mg/kg kroppsvikt dagligen i en månad – 2 mg/kg kroppsvikt en gång/vecka i tre veckor, vilka har sin grund i doseringen av milbemycinoxim mot rävskabb och antagandet att dessa doseringar även har effekt mot *Cheyletiella* (43).

Ivomec

Ivomec® (ivermektin) har effekt på *Cheyletiella* doserat 200–300 µg/kg kroppsvikt en gång/vecka eller subkutant varannan vecka i 6–8 veckor (10). I en studie injicerades 300 µg/kg kroppsvikt subkutant två gånger med tre veckors intervall med gott resultat (32).

Sebacil

Sebacil® (foxim) är registrerat med indikation mot mjällkvalster (14). Behandlingen är samma som mot *Sarcoptes scabei,* se tidigare avsnitt.

Stronghold

Stronghold (selamektin) är inte registrerat mot *Cheyletiella*. Ett flertal studier har emellertid visat att selamektin har god effekt mot detta kvalster. I en pilotstudie behandlades katter tre gånger med en månads intervall och efter två månader fanns inga kliniska symtom på cheyletiellos, inte heller vid uppföljningen ett år senare (6). Rekommenderad dos är 6 mg/kg kroppsvikt (10).

Vid diagnostiserad eller misstänkt cheyletiellainvasion ska samtliga mottagliga djur i hushållet behandlas parallellt. Då cheyletiellaäggen lätt faller av djuret är det viktigt att behandla miljön för att förhindra reinfestation (28).

Löss

Permetrin

Bolfo® och Exspot® (permetrin) spot-on: god effekt uppnås två till tre dygn efter applikation (14). Maximal effekt fås om hunden schamponeras med ett pyretrinschampo (Dermocan®, Canitex®) före behandling med här nämnda spot-on-preparat. Spot-on-preparatet appliceras en till två dagar efter schamponering för att huden ska ha en möjlighet att återfettas för god spridning av permetrinet. I en studie där Exspot® spot-on användes mot hundens lus, observerades ingen reinfestation 28 dagar efter behandling (13).

Frontline

Frontline® (fipronil) spot-on och spray har god effekt på löss hos hund och katt (23, 33, 37). Behandlingen bör upprepas efter två till tre veckor för att förhindra reinfestation av nykläckta löss (33). Spraydosering: 3–6 ml/kg kroppsvikt (9, 14).

Sebacil

Sebacil® (foxim) är registrerat med indikation mot löss. Hunden skall behandlas två gånger med 14 dagars intervall (14).

Stronghold

Stronghold (selamektin) spot-on är registrerat till hund och katt med indikation mot löss som en engångsdos 6 mg/kg kroppsvikt (14). Vid lusangrepp skall alla djur inom samma djurslag behandlas. Miljöbehandling är inte nödvändig.

Loppor

Advantage

Advantage® (imidakloprid) är registrerat för hund och katt med indikationen profylaktisk och terapeutisk behandling av loppor (14). Lösningen appliceras på huden mellan skulderbladen. Dosering är 10–25 mg/kg kroppsvikt. Effekt kvarstår i tre till fyra veckor, men kan reduceras vid bad, varvid spot-on-lösningen appliceras vid behov, dock inte oftare än en gång i veckan (14). I en studie undersöktes vilken inverkan schamponeringar och frekventa bad har på imidakloprid-behandlade hundar. Resultatet visade ett 90-procentigt skydd mot loppor 28 dagar efter behandling (11).

Advocate

Advocate® (moxidektin/imidakloprid) är registrerat mot loppor. Verksam substans är tioprocentig imidakloprid. Vid en dosering av 0,1 ml/kg kroppsvikt ➤

FIGUR 6. *Permetrin är registrerat mot loppor hos hund, men preparatet är toxiskt för katter och får inte användas till katt.*

visade en studie 88–100 procent effekt mot loppor (1). Doseringen är 10–25 mg/kg kroppsvikt för hund och 10–20 mg/kg kroppsvikt för katt. Imidakloprid har framför allt adulticid effekt men även en viss larvicid effekt (4, 37).

Permetrin

Bolfo® och Exspot® (permetrin) är registrerat mot loppor på hund och har förutom en adulticid effekt en repellerande effekt, vilken är värdefull vid behandling av hundar med loppallergi. Preparatet är toxiskt och får inte användas till katt (44) (Figur 6). Full effekt uppnås efter två till tre dagar och durationen är upp till fyra veckor (14).

Capstar

Capstar® (nitenpyram) är registrerat för peroral loppbehandling hos hund och katt. Capstar® ger effekt inom 24 timmar men har ingen residualeffekt. Vid mindre allvarlig loppinvasion upprepas behandlingen en gång/månad i sex månader, men vid kraftiga loppangrepp kan behandlingen behöva upprepas dagligen. En studie visade att Capstar® hade hundraprocentig effekt tre och åtta timmar efter behandling (36). Capstar® har endast adulticid effekt och ska kombineras med preparat med effekt på immatura stadier. Dosen varierar mellan 1–11,4 mg/kg kroppsvikt (14).

Frontline

Frontline® (fipronil) spot-on och spray är registrerat för behandling mot loppor hos hund och katt. Effekt erhålls inom 24 timmar. Doseringen är 3–6 ml/kg kroppsvikt för sprayformuleringen. Effekten kvarstår i tre till fem veckor (14). Behandlingen bör kombineras med medel som verkar på immatura stadier.

Program

Program® (lufenuron) tabletter och mixtur är registrerat för profylaktisk kontroll av loppor hos hund och katt. Program® har ingen effekt på adulta loppor utan endast på ägg och larvstadier. Detta innebär att Program® måste kombineras med något preparat som verkar på adulta loppor (14). Program® utgör en viktig del i behandlingen av loppor för att förhindra reinfestation. Injektionslösning för katt finns på licens. Doseringen är 30 mg/kg kroppsvikt för katt, en gång i månaden och 10 mg/kg kroppsvikt för hund en gång i månaden (22).

Sebacil

Sebacil® (foxim) är registrerat med indikation mot loppor hos hund. Durationen är dock kort.

Stronghold

Stronghold (selamektin) är registrerat mot loppor hos hund och katt (14). Ett flertal studier har visat att Stronghold har en 98-procentig effekt mot vuxna loppor vid dosering 6 mg/kg kroppsvikt inom 24–36 timmar för både katt och hund och en duration på ca 27 dagar (24, 25). En annan studie visar att Stronghold har en kraftigt reducerande effekt på loppans äggkläckning och antalet larver som utvecklas till adulta, dock är inte mekanismen klargjord (26).

Behandlingsstrategi

För att se vilket preparat som hade den snabbaste effekten på adulta loppor gjordes en studie, där det framkom att nitenpyram var effektivast (36).

Vid infestation med kattloppor ska alla djur i hushållet behandlas samtidigt med både ovicida/larvicida och adulticida medel. Miljöbehandling är viktig. Om djuret utvecklat allergi mot loppor ska ett preparat med repellerande effekt väljas, för att förhindra att loppan hinner suga blod.

DISKUSSION

De senaste tio åren har ett flertal nya antiparasitära medel för hund och katt blivit registrerade. Generellt är dessa säkrare för djur, människor och miljö, än de som användes för 15–20 år sedan (37) (Figur 7). Preparatens verkningsmekanism utnyttjar unika fysiologiska

skillnader mellan parasiten och däggdjuret, vilket ger en lägre toxicitet för däggdjuren (22). Likaså har preparaten blivit mer effektiva (37). Flera preparat har en verkan på parasitens olika utvecklingsstadier (22). Vissa av dessa medel har ett brett spektrum och verkar på flertalet ekto- och endoparasiter, vilket underlättar behandlingen, men skulle kunna frambringa en ökad resistensutveckling. Flertalet av dessa medel används även i jord- och skogsbruket.

Författaren har gjort en databassökning, relaterad till resistensutveckling av dessa preparat. För flera av preparaten har resistens mot skadedjur inom jordbruket konstaterats. Det finns också rapporter om resistensutveckling hos kattloppor (4). Resistensutveckling är en relativt långsam process, men risken ska beaktas. Läkemedelsanvändningen utgör idag den största källan till läkemedelsrester i miljön (14). Låga halter har uppmätts i miljön, däremot är kunskapen än så länge bristfällig när det gäller långsiktig påverkan. Veterinärmedicinska läkemedel passerar djurens kroppar och hamnar oftast i miljön, utan att passera reningsanläggningar. Antiparasitära medel kan dels utsöndras inaktiverade men också aktiverade och då utgöra en potentiell miljörisk som bör beaktas (14).

Spot-on-preparat har revolutionerat antiparasitbehandlingen de senaste åren. Behovet av att enkelt kunna administrera antiparasitära medel har gjort att utvecklingen av spot-on-beredningar ökat kraftigt och därmed även användningen. Med flertalet registrerade antiparasitära preparat minskar även användningen av off-label-behandlingar och kaskadprincipen om val av läkemedel bör tillämpas (41).

SUMMARY

Antiparasitic compounds against ectoparasites in the dog and cat in Sweden

During the last ten years several new compounds have been registered in Sweden for the treatment of ectoparasites in the dog and cat. Several of these drugs are endectocides and show good prophylactic and therapeutic effect on a lot of different parasites. The benefit of using drugs registered for a specific animal species and for a specific parasite is a reduction in off-label use of chemicals. Newly developed antiparasitic products are also less toxic to the animal and to the owner. This paper presents common ectoparasites in Sweden in the dog and cat, and accessible antiparasitic compounds, their indication and application.

FIGUR 7. *Generellt är dagens antiparasitära medel säkrare för djur, människor och miljö, än de som användes för 15–20 år sedan.*

TACK

Författaren vill tacka sin handledare Birgit Holm som genom sin erfarenhet, tålamod, konstruktiva kommentarer men framför allt genom sitt hjärtliga bemötande och engagemang, varit ett oerhört stöd i samband med skrivningen av detta arbete.

Referenser

2. Bergvall K. Clinical efficacy of milbemycin oxime in the treatment of canine scabies: a study of 56 cases. Vet Dermatol, 1998, 9, 231–233.
4. Carlotti DN & Jacobs DE. Therapy, control and prevention of flea allergy dermatitis in dogs and cats. Vet Dermatol, 2000, 11, 83–98.
5. Chadwick AJ. Use of 0.25 per cent fipronil pump spray formulation to treat canine cheyletiellosis. J Small Anim Pract, 1997, 38, 261.
6. Chailleux N & Paradis M. Efficacy of selamectin in the treatment of naturally acquired cheyletiellosis in cats. Can Vet J, 2002, 43, 727–770.
7. Christensson D, Zackrisson G, Holm B & Gunnarsson L. Lus hos hund i Sverige. Svensk VetTidn, 1998, 50, 5, 189–191.
8. Coleman GT & Atwell RB. Use of fipronil to treat ear mites in cats. Aust Vet Pract, 1999, 29, 166.
10. Curtis CF. Current trends in the treatment of *Sarcoptes, Cheyletiella* and *Otodectes* mite infestations in dogs and cats. Vet Dermatol, 2004, 15, 108–114.
12. Dryden MW & Rust MK. The cat flea: biology, ecology and control. Vet Parasitol, 1994, 52, 1–19.
14. Fass Vet 2005. Läkemedelsföreningen, LIF, Stockholm, Sverige, 2005.
15. Fourie LJ, Durand C & Heine J. Evaluation of the efficacy of an Imidacloprid 10%/Moxidectin 2.5% spot on against *Sarcoptes scabiei* var *canis* on dogs. Parasitology Research 2003, 90, 135–136.
20. Heine J, Krieger K, Fourie L, Dumont P, Radeloff I. Imidacloprid 10 % and Moxidectin 2.5 % spot on (Advocate®) for treatment of demodicosis in dogs. Proceedings of the 8th International Symposium for Ectoparasites of Pets (ISEP) May 2005 in Hannover. 2005, p 54.
21. Holm B. Efficacy of milbemycin oxime in the treatment of canine demodicosis: a retrospective study of 99 dogs (1995–2000). Vet Dermatol, 2003, 14, 189–195.
22. Hovda LR & Hooser SB. Toxicology of newer pesticides for use in dogs and cats. Vet Clin North Am Small Anim Pract, 2002, 32, 455–467.

25. McTier TL, Jones RL, Holbert MS et al. Efficacy of selamectin against adult flea infestations *(Ctenocephalides felis felis* and *Ctenocephalides canis)* on dogs and cats. Vet Parasitol, 2000, 91, 187–199.
26. McTier TL, Shanks DJ, Jernigan AD et al. Evaluation of effects of selamectin against adult and immature stages of fleas *(Ctenocephalides felis felis)* on dogs and cats. Vet Parasitol, 2000, 91, 201–212.
27. Miller WH, deJaham C, Scott DW et al. Treatment of canine scabies with milbemycin oxime. Can Vet J, 1996, 37, 219–221.
29. Mueller R. Treatment protocols for demodicosis: an evidence-based review. Vet Dermatol, 2004, 15, 75–89.
32. Paradis M & Vileneuve A. Efficacy of ivermectin against *Cheyletiella yasguri* infestation in dogs. Can Vet J, 1988, 29, 633–635.
34. Saevik BK, Bredal W & Ulstein TL. *Cheyletiella* infestation in the dog: observations on diagnostic methods and clinical signs. J Small Anim Pract, 2004, 45, 495–500.
35. Scarampella F, Pollmeier M, Visser M, Boeckh A & Jeannin P. Efficacy of fipronil in the treatment of feline cheyletiellosis. Vet Parasitol, 2005, 129, 3–4, 333–339.
36. Schenker R, Tinembart O, Humbert-Droz E et al. Comparative speed of kill between nitenpyram, fipronil, imidacloprid, selamectin and cythioate against adult *Ctenocephalides felis* on cats and dogs. Vet Parasitol, 2003, 112, 3, 249–254.
37. Scott DW, Miller WH & Griffin CE. Dermatologic therapy and parasitic skin diseases. In: Muller and Kirk's Small Animal Dermatology, 6th ed. Philadelphia, WB Saunders, 2001, pp 423–516.
39. Shipstone M, Mueller R & Bettenay S. Milbemycin oxime as a treatment for canine scabies. Australian Veterinary Practitioner, 1997, 27, 170–173.
40. Six RH, Clemence RG, Thomas CA, Behan S et al. Efficacy and safety of selamectin against *Sarcoptes scabiei* on dogs and *Otodectes cynotis* on dogs and cats presented as veterinary patients. Vet Parasitol, 2000, 91, 291–309.
43. White SD, Rosychuk RAW & Fieseler KV. Clinicopathologic findings, sensitivity to house dust mites and efficacy of milbemycin oxime treatment of dogs with *Cheyletiella* sp infestation. Vet Dermatol, 2001, 12, 13–18.

En fullständig referenslista (44 referenser) kan erhållas från författaren.

***ROBERT D CIKOTA,** leg veterinär, specialist i hundens och kattens sjukdomar, Regiondjursjukhuset Blå Stjärnan, Gjutjärnsgatan 4, 417 07 Göteborg.

Valmöjligheter!

Dicural®
Difloxacin
Smaklig tablett
15 mg, 50 mg, 100 mg

Therios®
Cefalexin
Smaklig tablett
60 mg

Clindabuc™ vet.
Klindamycin
Tablett 75 mg, 200 mg

Vetrimoxin® vet.
Amoxicillin
Smaksatt
Oral pasta, 20 mg/g
Tablett 150 mg, 450 mg

För att ge förutsättningar för effektiva och riktade behandlingar med god compliance har CEVA ett brett utbud av smådjursantibiotika, varav flertalet är smaksatta.

CEVA Vetpharma AB
Tel: 046 - 12 81 00
www.cevavetpharma.se

CEVA SANTE ANIMALE

För info kontakta CEVA eller besök www.fass.se

SLIPNING

Skär 70:–, Saxar 65:–
Garanti, snabb leverans

Marknadens lägsta priser
på klippmaskiner
Oster A5 inkl skär 1.430:–

Priser exkl moms

Lyckliga Fåret Skärsliperi
Prästavägen 254
263 91 Höganäs
042-722 83, www.lyckliga.nu

månadens epiztel

Epizteln handlar denna gång om det första fallet av infektiös anemi hos hästar på Irland. Vi berättar också bland annat om antraxmisstankar och om salmonella i Kalmar. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Jens Norberg, SVA och Fredric Ripe, Jordbruksverket.

INFEKTIÖS HÄSTANEMI PÅ IRLAND

I juni upptäcktes för första gången ett fall av EIA, infektiös anemi, hos hästar på Irland. Två stuterier var inblandade i utbrottet. Smittan påvisades först hos ett föl som dött på det ena stuteriet i slutet av maj. Man misstänker att smittkällan kan ha varit infekterat hästserum som använts för behandling av föl med hypogammaglobulinemi, men den epidemiologiska utredningen är ännu inte avslutad.

Irländska myndigheter råder stuteriägare i landet att testa sina hästar, eftersom många hästar förflyttats i det drabbade området under den tid smittan kan ha funnits där utan upptäckt (inkubationstiden för EIA är en till tre veckor). Man uppmanar också hästägare att skydda sina hästar mot insekter, eftersom smittan är vektorburen.

EU-regelverket för förflyttning av hästar inkluderar intyg på att hästarna inte vistats på en anläggning där EIA förekommit den senaste tiden. Jordbruksverket har dock inte juridiska möjligheter att föreskriva om särskilda villkor, t ex provtagning, för införsel av hästar från Irland.

SVA rekommenderar däremot att djurägare på frivillig basis testar hästar från Irland innan de tas in på en anläggning med svenska hästar.

RABIESMISSTANKE HOS NÖT

En högdräktig svensk kviga som betett sig aggressivt i några dagar och tuggat fradga innan den självdog undersöktes i juni för både rabies och TSE. Båda undersökningarna utföll med negativt resultat.

Foto: Bengt Ekberg

I juni upptäcktes för första gången ett fall av EIA hos hästar på Irland. SVA rekommenderar nu att djurägare på frivillig basis testar hästar från Irland innan de tas in i Sverige.

MISSTANKE OM ANTRAX

En djurägare i norra Sverige upptäckte i juni sex får som hastigt dött på betet. Hos några djur rann blod ur nosen och likstelhet hade inte inträtt, varför en distriktsveterinär skickades ut för en närmare bedömning. Blixtnedslag

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

kunde uteslutas på anamnestiska uppgifter. Antraxmisstanken bedömdes också som svag, eftersom antrax sällan ger så många akuta dödsfall samtidigt. Veterinären gjorde hjärtstick för blodprov och fann blodet vara mörkt och okoagulerat. Blodet skickades till SVA för undersökning, där antrax efter direktutstryk och odling kunde uteslutas.

AI/ND-MISSTANKE HOS SLAKTKYCKLING

Under midsommarhelgen utreddes en misstanke om epizootisjukdom i en slaktkycklingbesättning i Sydsverige. I flocken sågs en akut ökad dödlighet och djuren visade tecken på förlamning samt hade svullna ögon. Efter obduktion och virologisk undersökning kunde misstanken avfärdas. Utredning om botulism gav också negativt resultat och någon alternativ diagnos kunde inte ställas. Djuren tillfrisknade efter behandling med antibiotika.

ETT FALL AV NOR98

Ett fall av TSE, atypisk scrapie av typen Nor98, har konstaterats på ett får i Jönköpings län. Djuret var en 16 år gammal tacka, korsning mellan ryafår och gotlandsfår. Tackan hade fått två dödfödda lamm och fick därefter svårt att resa sig. Den var mager, ville inte äta och avlivades en vecka efter lamning. Hon skickades till destruktion och provtogs i samband med detta inom det nationella kontrollprogrammet för scrapie.

På gården fanns ytterligare tre tackor, en bagge och fyra årslamm, vilka alla har avlivats och provtagits. Ingen ytterligare Nor98-smitta har kunnat påvisas.

SALMONELLA I KALMAR LÄN

En nötkreatursbesättning i Vassmolösa med 75 djur i alla ålderskategorier har spärrats på grund av salmonella.

Tio mjölkkor på gården hade diarré, men ungdjur och kalvar var helt symtomfria. Vid analys av prover vid SVA isolerades *Salmonella typhimurium* fagtyp 104. Vid uppföljande provtagning konstaterades fler smittade djur i flera ålderskategorier och även ett humanfall. Sonen på gården har egen svinbesättning och salmonellasmitta har konstaterats även där. Fagtypning pågår. Båda gårdarna är spärrade och utredning pågår. Smittkällan är fortfarande okänd. ■

DJUR SKYDDS MYNDIGHETEN

Anslag för djurskyddsbefrämjande forskning 2007

Ansökan senast den 1 september 2006

Djurskyddsmyndigheten inbjuder forskare att söka medel för projekt som rör djurhållning och djurskydd. Under förutsättning att erforderliga medel ställs till myndighetens förfogande kommer cirka 15 miljoner kronor att finnas tillgängliga för 2007. Sista dag för inlämnande av ansökan är den 1 september. Beslut meddelas i januari 2007.

Ansökningsblanketter och anvisningar för ifyllande finns tillgängliga på Djurskyddsmyndighetens hemsida, www.djurskyddsmyndigheten.se, klicka via ”Forskning & utveckling”.

Prioriterade forskningsområden

Anslaget till djurskyddsbefrämjande forsknings- och utvecklingsprojekt kan användas till projekt inom alla delar av Djurskyddsmyndighetens ansvarsområde, förutom alternativa metoder till djurförsök, vilka finansieras av separata anslag. Vi välkomnar således ansökningar som rör livsmedelsproducerande djur, sällskapsdjur, djurparksdjur, försöksdjur, pälsdjur, hägnat vilt och fisk. För 2007 finns ett antal områden där vi har gjort bedömningen att behovet av forskning eller utvecklingsprojekt är särskilt stort. Dessa presenteras på Djurskyddsmyndighetens hemsida.

Frågor besvaras av Jenny Yngvesson 0511-274 71.

Vilken är din diagnos? – EKG

En borderterrierhane som utreddes för klåda och trötthet, upptäcktes vid auskultation ha förstärkta andningsljud. Fallet är insänt av veterinär Mikaela Heidrich, Djurkliniken i Öjebyn, Öjagatan 94, 943 31 Öjebyn. Svaret är skrivet av Anna Tidholm.

Borderterrier, hane, tre år

ANAMNES: Hunden utreddes för klåda och hade blivit allt tröttare under de senaste två till tre månaderna.

STATUS: Inga onormala fynd förutom att man vid lungauskultation noterat förstärkta andningsljud, och att det förelåg en bradykardi (ca 90 slag/minut) och en lindrig ventral pyodermi.

RÖNTGEN THORAX: Lindrig–måttlig förekomst av interstitiella och peribronkiella förtätningar förenliga med bronkopneumoni, normal hjärtstorlek och hjärtkontur, normalt kärlträd i lungorna.

EKG 1: Se Figur 1.

EKG 2: se Figur 2, 30 minuter efter 0,04 mg atropin/kg intramuskulärt.

SVAR SE SIDAN 54

FIGUR 1. *EKG 1, avledning I, II och III, 1 cm = 1 mv, pappershastighet 50 mm/s. Bilden är av tryck-tekniska skäl förminskad men motsvarar 15 cm. En liten ruta motsvarar 1 mm.*

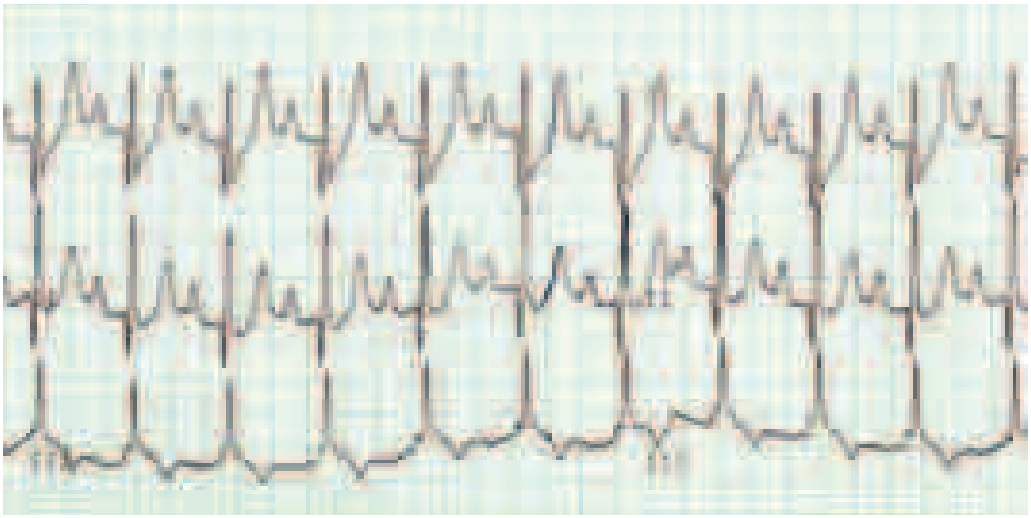

FIGUR 2. *EKG 2, avledning I, II och III, 30 minuter efter 0,04 mg atropin/kg intramuskulärt, 1 cm = 1 mv, pappershastighet 50 mm/s. Bilden är av tryckteknikska skäl förminskad men motsvarar 15 cm. En liten ruta motsvarar 1 mm.*

FVEs generalförsamling

Avspänt möte i Europafederationen

TEXT: CHRISTINA AROSENIUS, JOHAN BECK-FRIIS, MARGARETA WIDELL

Värdar för årets första generalförsamling inom FVE var Spaniens veterinärförbund, som valt att lägga mötet i soliga Malaga på den spanska Medelhavskusten den 18–20 maj. Mötesdelegaterna kände sig som turister när de landade på en flygplats full av chartergrupper, men snart nog skulle arbetet hamna i fokus igen.

Från svensk sida deltog denna gång fem delegater, för att bevaka verksamheten i federationens utskott som pågår i parallella möten. Dessförinnan ägde dock den gemensamma nordiska ordförandekonferensen rum.

Vårens FVE-möte ägde rum i Malaga vid Medelhavets strand.

NORDISKA ORDFÖRANDE-KONFERENSEN

Sedan några år tillbaka hålls den nordisk-baltiska ordförandekonferensen i anslutning till de årliga FVE-mötena. Dels sparar man på det sättet restid och pengar, dels får man möjlighet att diskutera frågor som kommer upp på FVEs agenda.

Under vårens möte enades länderna bland annat om att den nordiska gruppen för utbildningsfrågor ska finnas kvar och arbeta vidare. Utbildningsgruppens nästa möte förlades till Köpenhamn den 16 juni och till det mötet lämnades en del förslag på tänkbara arbetsuppgifter.

Ett beslut togs om att snarast publicera en likalydande text rörande medlemskapet i respektive lands förbund i de olika medlemstidningarna. Sverige hade utarbetat ett förslag till text om vilka regler som skall gälla för medlemskap för dem som väljer att arbeta i ett annat nordiskt land än sitt eget. Danmark hade tagit fram ett förslag till informationsblad om vad det danska förbundet kan hjälpa sina utländska medlemmar med och det beslöts att alla förbund skulle ta fram liknande texter, till hjälp för medlemmar som vill byta arbetsort.

Finland meddelade i ett inlägg att man är bekymrad över det ökade intaget på veterinärutbildningen och eventuellt följande arbetslöshet för veterinärer. Ordförandemötet diskuterade frågan ingående, då samtliga nordiska länder står inför samma situation.

Som följd av ett tidigare beslut i ordförandegruppen presenterade Danmark ett förslag till brev till FVE om ändrad representation i WVA, World Veterinary Association. I nuläget är länderna individuella medlemmar med följande närmast obefintlig möjlighet att påverka arbetet i WVA. Förslaget är att WVA i stället ska övergå till regional representation där de europeiska förbunden då skulle representeras av FVE i alla frågor och därmed få betydligt större tyngd. I dagsläget är WVA den enda erkända veterinära representationen i stora sammanhang som OIE, FAO etc.

PRAKTIKERUTSKOTTET – UEVP

Mötena i FVEs yrkesutskott äger rum samtidigt dagen före själva generalför- ➤

Paus i det nordiska ordförandemötet, med samling på balkongen för att insupa lite frisk sjöluft.

samlingen, och så även i Malaga. UEVP företräder de kliniskt praktiserande veterinärerna, UEVH de veterinärer som jobbar inom hygiensektorn, EASVO representerar officiella veterinärer och EVERI veterinärer inom läkemedelsindustri och undervisning.

Utskottens möten börjar alltid med att nya representanter från olika länder får presentera sig. Sverige hade denna gång en ny representant i praktikerutskottet nämligen FVFs ordförande Evamari Lewin.

I budgeten hade UEVP dragit över vad som planerats bland annat på grund av att man haft ett stort antal arbetsgrupper det senaste året. Arbetsgrupper som tillsätts av FVE bekostas också från den gemensamma budgeten och inte av de deltagande länderna. Det är ett beslut som passar Sverige, då vi varit mycket framgångsrika i att få med svenska representanter i olika arbetsgrupper. Vad gäller utbildningsfrågor deltar FVE aktivt i arbetet. Bland annat har det under våren hållits en konferens om Bologna-deklarationen och principerna för ackreditering av de veterinära utbildningsanstalterna i Europa. SVFs ordförande Karin Östensson har där inbjudits att tala för FVEs räkning.

ID-märkning av djur är fortfarande ett stort problem. Därför har UEVP utarbetat ett brev att skicka till samtliga länders CVOs (Chief Veterinary Officer) med uppmaning om att förbättra den nuvarande märkningen och tillgången på tillförlitliga scanners för att läsa id-chipsen.

Gästtalare på UEVP var Francois Durand från Frankrike som presenterade den franska behörighetslagen för veterinärer som introduktion till ett förslag, framtaget av en av UEVPs arbetsgrupper. Arbetsgruppen håller på att utarbeta en gemensam europeisk behörighetslag för veterinärer, och vill så småningom presentera denna för kommissionen. Texten till förslaget diskuterades och en del synpunkter framfördes, men styrelsen fick förtroende att arbeta vidare med förslaget. Det innehåller bland annat sådana för Sverige självklara synpunkter som att vissa arbetsuppgifter, t ex ställande av diagnos, endast ska få utföras av veterinär och att man ska arbeta efter vetenskap och beprövad erfarenhet.

UEVP hade strax före mötet presenterat ett dokument för röstning rörande alternativa medicinska behandlingar. I detta förslag hade man klumpat ihop behandlingar med vetenskapligt underlag som akupunktur och fysioterapi med behandlingar som homeopati, aromaterapi, kinesiologi m m som saknar allt vetenskapligt underlag. Man hade nu för avsikt att få ett beslut om att endast veterinärer ska få syssla med samtliga former av alternativbehandlingar. Man ville också att veterinärer ska utbildas på

Den nordisk-baltiska sammanhållningen kvarstod även i praktikerutskottet, här med delegater från Estland, Finland och Norge. Kanske var det en orsak till gehöret för de svenska åsikterna om alternativbehandling.

dessa områden under grundutbildningen. Intresset för behandlingsformerna är mycket stort i Europa, t ex utgör homeopati en inte föraktlig inkomstkälla för veterinärer i många länder. Den svenska delegationen var därför övertygad om att förslaget skulle röstas igenom eftersom vi står ganska ensamma i vår kritik av dessa metoder. De enda som också framförde negativa synpunkter var holländarna, sedan var det enbart det svenska inlägget som var kritiskt till förslaget. Till vår stora förvåning tycktes dock de svenska synpunkterna få genomslag. Vid röstningen rasslade det plötsligt till i salen och det blev fler röster mot än för, varför förslaget inte fördes vidare till FVEs generalförsamling.

UEVH – HYGIENIKERUTSKOTTET

Inom hygienikerutskottet pågår sedan länge ett arbete att bevaka och påverka frågor som rör livsmedelshygien och veterinär folkhälsa. Svensk delegat och tidigare ordförande för utskottet är Margareta Widell.

UEVH har tillsatt en arbetsgrupp bland annat för att granska FVEs strategiska plan. Gruppen avser att producera ett dokument för att informera andra yrkesgrupper om vad veterinärer gör inom hygien och folkhälsa, som en del av kommunikationsplanen. Finland har infört ett system där man utser årets veterinär. Detta uppmärksammas i media och anses vara ett bra sätt att kommunicera veterinärt arbete till allmänheten. I år utsågs en hygieniker till årets veterinär. Arbetsgruppen ska granska den finska modellen och se hur den kan överföras till andra länder.

Utskottet diskuterade vidare den förenkling som kommissionen aviserade när arbetet med ”hygienpaketet” startades. UEVH anser att det är bra att kommissionen producerar vägledningar, men generellt är den nya lagstiftningen inte enklare. Nu behöver reglering av hantering och behandling av sjuka djur utvecklas snarare än själva livsmedelsdelen.

Frågan om dekontaminering av slaktkroppar har diskuterats under flera år. Redan 1999 antog FVE en resolution med innebörden att metoden enbart ska tillåtas om det är visat att den är

Tidigare och nuvarande ordförande i UEVH, Margareta Widell och Robert Huey, diskuterar dagordningen inför kommande möte. Bland annat tog utskottet ställning mot dekontaminering av slaktkroppar.

effektiv och säker och att användandet kan kontrolleras. FVEs arbetsgrupp för hygienfrågor har uppdaterat den tidigare resolutionen och förtydligat att hygienåtgärder måste vidtas i hela livsmedelskedjan, att dekontaminering endast ska användas undantagsvis och att köttet ska märkas.

I en del av mötet som hölls gemensamt med utskottet för officiella veterinärer, EASVO, presenterade ordföranden för de officiella veterinärerna ett dokument från kommissionen rörande vaccination mot fågelinfluensa. Fördelar med vaccination är att mortalitet och virustryck minskar. Nackdelarna är bland annat kostnaden, dåligt skydd för vissa arter och att vaccinationen maskerar smitta i vaccinerade besättningar och kan leda till falsk säkerhet. Johan Beck-Friis och Margareta Widell berättade om läget och åtgärder i Sverige och betonade att veterinärorganisationen och den allmänna informationen fungerat bra.

Som gästtalare hade Charles Mason, Humane Slaughter Association (HSA), England inbjudits. HSA arbetar med djurskyddsfrågor inom områdena djurmarknader, transport och slakt. HSA arbetar också mycket med utbildning och information, och kan nås via hemsidan www.hsa.org.uk. Aktuellt för organisationen är synpunkter på EU-direktiv 93/119/EC om skydd av djur vid slakt och avlivning. HSA kräver bland annat att direktivet ändras så att slakt utan bedövning förbjuds helt i EU. Vidare vill man öka koncentrationen av CO_2 vid bedövning av djur från 70 procent till 80 procent, specificera vilka gaser som kan användas för fjäderfä och söka ersättningsgas för CO_2 för gris.

FVE har också tillsatt en arbetsgrupp för att titta på vad som behöver ändras i direktivet. Sannolikt behövs en förordning med tillhörande vägledning. Slakt utan bedövning behöver behandlas liksom nödslakt på gårdar, avlivning av pälsdjur och avlivning av dagsgamla kycklingar.

UTSKOTTET FÖR OFFICIELLA VETERINÄRER – EASVO

Inom EASVO diskuteras det bristande stödet till officiella veterinärer i deras myndighetsutövning. De officiella veterinärernas arbete kritiseras ofta av EUs kontrollorganisation FVO (Food and Veterinary Office), men problemen beror många gånger på bristande resurser. En annan orsak kan vara att vissa länder vill försvaga veterinärens roll i det officiella arbetet. EASVO beslutade därför uppdra åt FVE att sätta press på EU-kommissionen och de nationella regeringarna att stötta den veterinära myndighetsutövningen.

EASVO tillsatte hösten 2005 en arbetsgrupp med uppgift att ta fram ett förslag till utbildningsplan i djurskydd för officiella veterinärer inom EU. Johan Beck-Friis var svensk representant i denna grupp. Under Malagamötet presenterades arbetsgruppens förslag för utskottet. Förslaget skickades sedan vidare ut till alla delegater i FVEs generalförsamling, för möjlighet till kompletterande synpunkter innan slutet ➤

EASVO-ledamöterna framhöll att djurskydd är ett viktigt veterinärt ämne, som idag inte betonas tillräckligt i grundutbildningen.

av juni månad. Ett slutgiltigt förslag till utbildningsprogram kommer att läggas fram för beslut vid nästa generalförsamling, för att sedan föras vidare till kommissionen.

EASVO-ledamöterna framhöll att djurskydd är ett viktigt veterinärt ämne, som idag inte betonas tillräckligt i grundutbildningen. Inte heller i EUs krav för utvärdering av veterinärhögskolor finns begreppet djurskydd med. EASVO ville därför att FVE driver att djurskydd finns med i kontrollpunkterna för utvärdering av veterinära grundutbildningsanstalter i Europa.

GENERALFÖRSAMLINGEN

Efter en intensiv förberedande dag med många parallella möten, var det dags för huvudpunkten, generalförsamlingen.

Som vanligt inleddes församlingen med välkomsttal av värdlandet, i detta fall en representant för den spanska regeringen samt professor Juan José Badiola Diez, ordförande i det spanska veterinärförbundet Consejo General de Colegios Veterinarios de España. Han berättade att Spanien äntligen kan kontrollera antalet veterinärstudenter under utbildning. Man har idag 23 000 veterinärer i Spanien. 30 procent av dessa är officiella, och en följd av detta stora antal har varit en ”invasion” av spanska veterinärer på engelska slakterier. Han framhöll också att veterinärer är en viktig och kunnig yrkesgrupp men att allmänheten ofta inte vet vad veterinärer gör, framför allt inte inom livsmedelsområdet. I Madrid var det veterinärer som införde kontroll av livsmedel redan för drygt 100 år sedan.

Sedan följde den sedvanliga rapporten från sekretariatet som det senaste året framför allt ägnat sig åt att implementera FVEs strategiska plan för åren 2006 till 2010. Bland annat rapporterades om att den lobbying mot exportbidrag för transport av levande slaktdjur som FVE bedrivit de senaste åren till allas förvåning krönts med framgång. Den 23 december 2005 stoppades plötsligt dessa bidrag!

Gästföreläsare

Tre gästföreläsare presenterades första dagen och först ut var Jorge Serratosa från EFSA, European Food Safety Authority baserad i Parma i Italien. Han presenterade organisationen och dess arbete. EFSA ska bistå kommissionen med vetenskaplig rådgivning och teknisk support inom alla områden med direkt eller indirekt påverkan på matsäkerhet och livsmedelshantering. Till detta har man en arbetsstyrka på 200 personer, där 50 procent är vetenskaplig personal varav 20 veterinärer. Man har också ett antal externa vetenskapliga expertpaneler som utses på tre år.

Den andre gästtalaren var Jerry Lucke från England som tog upp en svår och oroande fråga, nämligen det ökande antalet självmord bland brittiska veterinärer. Självmordstalet för veterinärer i

Juan José Badiola Diez, ordförande i det spanska veterinärförbundet, gladdes åt att ha FVE i Spanien. Den likaledes glade mötesarrangören Rafael Laguens hade dock mycket att stå i.

Jerry Lucke från England pratade om det oroväckande höga antalet självmord bland brittiska veterinärer.

Storbritannien är fyra gånger så högt som för andra människor och dubbelt så högt som för läkare och tandläkare. Den vanligaste metoden är förgiftning och tillgången till farliga droger är ett bekymmer. Kontrollen av dessa är dålig, det har förekommit att veterinärstudenter kunnat förse sig i samband med praktikarbeten och sedan tagit sina liv. I England har man sedan 1990-talet en ”veterinary helpline” dit man kan ringa dygnet runt helt anonymt och tala med någon av ca 25 utbildade ”hjälpare”. Dessa kan lyssna och sedan skicka personen vidare till rätt instans. Man har också bildat en Veterinary Benevolent Fund (www.vbf.org.uk) som ägnar sig åt att ekonomiskt bistå veterinärer som drabbats av problem.

Dagens sista gästtalare var Fia Westerholm från EMEA, European Medicines Agency som även hon presenterade sin organisation och dess arbete. EMEA övervakar säkerheten hos veterinärmedicinska produkter för att upptäcka, bedöma och förhindra biverkningar. Detta rör endast mediciner som är centralt registrerade inom EU. EMEA registrerar även biverkningar hos människor med tanke på konsumentskyddet. Biverkningar som rapporteras i Sverige till Läkemedelsverket skickar de sedan vidare till EMEA.

Djurhälsa och djurskydd

Den andra dagen ägnades åt djurhälsa och djurvälfärd med lägesrapporter vad gällde fågelinfluensan och svinpesten. I Frankrike och Nederländerna har man vaccinerat mot fågelinfluensa och kostnaden i Frankrike beräknades till 0,8 euro per vaccinerad fågel. Där rörde det sig om änder och gäss i besättningar där djuren inte kunde stängas in. Ett problem var att privata veterinärer som arbetade med fjäderfä inte fått någon ersättning för förlorad arbetsförtjänst i de besättningar där man slaktade ut eller lade ner produktionen. Ersättning betalades enbart ut till uppfödare, kläckerier och slakterier. I Nederländerna ringmärkte man alla vaccinerade fåglar, vaccination valdes för att man hade erfarenheten av att avliva 30 miljoner fåglar vid utbrottet för tre år sedan och helst inte ville behöva upprepa detta.

I djurskyddsfrågor rapporterades om den nybildade arbetsgrupp som ska titta på avlivning och slakt, men även på frågor som rör jakt. Avsikten är att få fram ett dokument med önskemål att lämna till kommissionen. I denna arbetsgrupp representeras Sverige av Anders Forslid. Inom området Veterinary Public Health antog generalförsamlingen det tidigare nämnda UEVH-dokumentet rörande dekontamination i samband med slakt.

KULTURELL AVSLUTNING

Miljön för årets generalförsamling var trevlig, de spanska värdarna hade sett till att allt fungerade mycket bra och daglig utsikt över Medelhavet vid frukosten ingick också. Kulturellt bjöds det på en fantastisk nattklubsshow i flamencotakt och en halvdagsutflykt till världsarvet Alhambra, den siste moriske furstens palats i Granada. De fantastiska rosenträdgårdarna, porlet från springbrunnarna och den vackra arabiska arkitekturen gav en rogivande avslutning på tre fullmatade konferensdagar. ■

Mötet avslutades med en kulturell höjdpunkt i form av traditionell flamencouppvisning i nattklubbsmiljö.

noterat

Förslag till tydligare regler för cirkusdjur

Sverige har otydliga regler för cirkusdjur, samtidigt som länsstyrelser och kommuner rapporterar om brister i djurhållningen på cirkusar. Det skriver Djurskyddsmyndigheten i ett pressmeddelande den 27 juni. För att reglerna ska bli tydligare har Djurskyddsmyndigheten tagit fram ett förslag på nya föreskrifter för hållande och skötsel av cirkusdjur som nu skickas på remiss. Förslaget har utarbetats efter samråd med länsveterinärer och cirkusrepresentanter.

För att göra det lättare för både cirkusar och kontrollmyndigheter att veta vilka krav som ställs på djurhållningen innehåller förslaget bland annat mått- och skötselföreskrifter för samtliga cirkusdjur. Även cirkusarnas vinterkvarter har reglerats. Andra förslag är att cirkusdjur som huvudregel ska kunna röra sig fritt utomhus varje dag och att kameldjur eller elefanter inte får hållas bundna annat än vid skötsel eller av medicinska orsaker. Djurskyddsmyndigheten föreslår även vissa förenklingar i cirkusarnas journalföring.

– Regelförslaget skapar förutsättningar för länsveterinärer och djurskyddsinspektörer att göra likvärdiga bedömningar vid kontroll av cirkusar, oavsett vilken kommun eller vilket län cirkusen befinner sig i, säger Frida Lundmark, handläggare vid Djurskyddsmyndigheten.

Prata direkt med Veterinärutredningen!

Veterinärutredningen (JO 2005:04) är i full gång som vi tidigare rapporterat i SVT.

Utredningen har tryckt på att öppenhet skall prägla utredningsarbetet och inbjudit till en i sådana här sammanhang ovanlig, men kanske nu normskapande, direktkommunikation för envar som vill uttrycka sin uppfattning.

Vi vill göra veterinärförbundets medlemmar uppmärksamma på detta. Så, kontakta utredningen!

Veterinärutredningen ska föreslå hur den veterinära fältverksamheten bör organiseras i framtiden. En viktig fråga är vem som skall utföra offentliga och officiella veterinäruppgifter. Behövs t.ex. distriktsveterinärorganisationen eller kan dess uppgifter överföras till privata aktörer? Kan konkurrensförutsättningarna på marknaden göras rättvisare? Kan tillsynen över djurskydd och veterinärernas yrkesutövning organiseras på ett bättre sätt? Utredaren har en expertgrupp med bred representation där bland andra veterinärförbundet ingår.

På utredningens hemsida **www.sou.gov.se/veterinar** kan du läsa mer och även direkt lämna synpunkter. Där står också att alla som vill berätta om sina erfarenheter eller framföra synpunkter, funderingar och förslag som berör utredningen är välkomna att göra det och att det är en viktig del av underlaget för utredningens slutsatser. Av det förstår man att det är viktigt att de som hör av sig representerar olika uppfattningar och erfarenheter så att bilden som ges den vägen blir så rättvisande som möjligt, för att möjliggöra korrekta slutsatser. Oavsett vad du tycker – framför dina synpunkter!

Du kan också höra av dig till utredaren och sekreteraren via telefon, e-post eller vanlig post:

Särskild utredare
Bo Jonsson
tfn 08-696 70 02
e-post: gd@sfv.se

Utredningssekreterare
Olle Högrell
tfn 08-405 42 46, mobil 070-205 68 59
e-post: olle.hogrell@agriculture.ministry.se

Sekretariatets postadress
Veterinärutredningen (Jo 2005:04)
Garnisonen
103 33 Stockholm

Karin Östensson
Förbundsordförande

Internationell salmonellaworkshop på SVA

HELENE WAHLSTRÖM, leg veterinär, VMD.*

Den 13–17 mars höll SVA en internationell workshop i salmonellakontroll av fjäderfä. Syftet var att på ett praktiskt och konkret sätt visa exempel på hur salmonella kan kontrolleras hos fjäderfä. Totalt 41 personer från sammanlagt 14 olika länder deltog i workshopen. Föreläsningar varvades med exkursioner och på kvällarna var tid avsatt för diskussioner och korta presentationer av deltagarna.

Själva kärnan i kursen var en beskrivning av den svenska salmonellakontrollen i foderanläggningar och fjäderfäanläggningar, bland annat genom studiebesök.

Salmonellasituationen i EU är långt ifrån tillfredsställande. Den årliga zoonosrapporten från EU har t ex visat att under 2004 varierade salmonellaförekomsten i färskt broilerkött från 0,1 procent i Sverige, Norge och Finland upp till drygt 30 procent i vissa andra EU-länder. Samma skillnad föreligger också på värphönssidan där Sverige, Norge och Finland har mindre än 0,2 procent salmonellainfekterade flockar medan vissa andra EU-länder har drygt 30 procent infekterade flockar.

Salmonella enteritidis är den vanligast förekommande serotypen av salmonella hos människa i EU och den vanligaste smittkällan för den serotypen är slaktkyckling och ägg. Mot bakgrund av den otillfredsställande salmonellasituationen påbjuder det nya EU-direktivet (2160/2003) att medlemsländer ska börja bekämpa salmonella i fjäderfäbesättningar. Det finns ett behov av kunskap och utbyte av erfarenheter om hur detta kan ske på bästa sätt.

DEN SVENSKA MODELLEN

Själva kärnan i kursen var en beskrivning av den svenska salmonellakontrollen i foderanläggningar och fjäderfäanläggningar. Sammanlagt 14 svenska föreläsare medverkade för att ge en allsidig beskrivning av kontrollen sett ur olika aktörers synvinkel.

En stor vikt (två av de fem dagarna) lades på foderkontroll för att belysa dess betydelse för att kunna producera salmonellafria slaktkycklingar och ägg. För att konkretisera och exemplifiera gjordes studiebesök i en foderfabrik och i en slaktkycklinganläggning. Kostnaden för salmonellakontrollen för de olika aktörerna belystes också. Vikten av ett gott samarbete mellan alla aktörer (myndig- ➤

Deltagare i workshopen vid utflykten till slaktkycklingbesättning på Åkerö Säteri. 76 procent ansåg att de fått nya idéer avseende salmonellakontroll med sig hem.

heter som ansvarar för djurhälsa, humanhälsa respektive för livsmedel, representanter för näringen och SLU) poängterades. Detta reflekterades också av att alla dessa aktörer medverkade vid workshopen.

ERFARENHETER FRÅN ANDRA LÄNDER

Erfarenheter från andra länder som nyligen börjat kontrollera salmonella utgjorde också en väsentlig del av kursen. Erfarenheter från Storbritannien av vaccination mot salmonella liksom från foderkontroll presenterades. Föreläsningen om den danska salmonellakontrollen utgick tyvärr på grund av ”force majeure” och fick ersättas med skriftlig information i ”proceedings” som delades ut inför kursen.

För att stimulera aktivt deltagande i workshopen hade tid reserverats för mera informella presentationer. Många av deltagarna utnyttjade detta och hade korta föredragningar om salmonellasituationen i sina länder.

Kursutvärderingen visade att 88 procent ansåg att workshopen uppfyllde deras förväntningar, och 76 procent ansåg att de fått nya idéer avseende salmonellakontroll med sig hem. Sist men inte minst ansåg 76 procent att det finns ett behov av att hålla en uppföljande workshop för att dela erfarenheter från medlemsländer som nu börjar kontrollera *Salmonella* i sina fjäderfäbesättningar.

EUROPEISKT EXPERTNÄTVERK

Kursen var delfinansierad av det europeiska expertnätverket Med-Vet-Net (se faktaruta). SVAs medlemskap i Med-Vet-Net gjorde det möjligt för myndigheten att få medel för att genomföra denna workshop.

Proceedings från mötet finns på http://www.medvetnet.org/cms/templates/doc.php?id=57

***HELENE WAHLSTRÖM,** leg veterinär, VMD, avdelning för sjukdomskontroll och smittskydd, SVA, 751 89 Uppsala.

MED-VET-NET

Med-Vet-Net är ett europeiskt expertnätverk inom EUs sjätte ramprogram. Målsättningen är att förbättra forskningen avseende kontroll av zoonoser genom att både human- och veterinärmedicinska aspekter av zoonotiska aspekter beaktas.

Ca 300 forskare från tio europeiska länder och 15 institut ingår i nätverket. Arbetet bedrivs i arbetsgrupper. Tre arbetsgrupper är övergripande och samordnande, övriga samlas kring olika vetenskapliga projekt.

Projektet spänner över fyra tematiska områden: epidemiologi, interaktionen mellan värddjur och mikrober, detektion och kontroll samt riskforskning. Tillsammans täcker projekten in alla aspekter av zoonoser som tas upp i det europeiska zoonosdirektivet.

Vill du veta mer om nätverkets aktiviteter, besök Med-Vet-Net:s webbplats: www.medvetnet.org

Allergisk hund katt häst?

Veterinärdermatolog Babette Taugbøl kommenterar
HESKA receptor test
Skandinaviska testpaneler

Dr. Baddaky® Europe AB
Pb 44, 67321 Charlottenberg, post@dr.baddaky.no
telefon 0571-20230 telefax 0571-20335 www.drbaddaky.com

Ann-Christin Bylund avtackas

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

Torsdagen den 15 juni avtackades Ann-Christin Bylund som rektor vid SLU, efter sex års tjänstgöring som chef för universitetet. SLU-ledningen hade anordnat ett ”seminarium” där fakulteterna på ett lättsamt sätt tipsade den avgående rektorn om vad hon ska göra efter sitt frånträde den 1 juli.

Statssekreterare Ingrid Pettersson från Jordbruksdepartementet fick äran att avtäcka porträttet, som målats av konstnären Cecilia Sikström.

”Längtan till landet” var titeln på Ann-Christin Bylunds avslutningsseminarium i mitten av juni. Ett stort antal prominenta gäster hade samlats för att få ta del av föreläsningar om landsbygdsutveckling i teori och praktik. Konstigt nog handlade alla föreläsarnas exempel om en skogsfastighet i Norduppland, dit SLUs avgående rektor förväntades dra sig tillbaka efter halvårsskiftet.

Från fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap t ex, talade dekanus Arvid Uggla om alla de potentiella parasitfaror som lurar i de nordupplandska skogarna. Med hjälp av illustrativa bilder varnade han för allt från inälvsmaskar till dynt, skabb, fästingar och annan ohyra. Ann-Christin Bylund verkade dock relativt oberörd av de möjliga faror som VH-fakultetens dekanus målade upp.

PORTRÄTT OCH BACKE

Mer berörd blev rektorn när det var dags att visa upp den oljemålning som traditionsenligt färdigställts för att hängas upp i universitetets galleri över tidigare ledare. Statssekreterare Ingrid Pettersson från jordbruksdepartementet fick äran att avtäcka porträttet, som på rektorns egen begäran målats av konstnären Cecilia Sikström. I sitt avtackningstal konstaterade statssekreteraren att Ann-Christin Bylund fått en jobbig start med många kritiker när hon tillträdde som rektor. Ingrid Pettersson tillade dock snabbt att från jordbruksdepartementets sida har man varit mycket nöjd med Bylund, bland annat för att hon fått universitetets ekonomi i balans under sin mandatperiod.

Nästa del av seminariet ägde rum utomhus, där rektorn fick pröva på lite praktisk landskapsutveckling. Som ett minnesmonument över Ann-Christin Bylunds tid i universitetsledningen, ska SLU bygga en amfiteater ”för kontemplation” i backen upp mot universitetsaulan. Rektorn fick nu ta det första spadtaget i vad som ska kallas ”Bylunds backe” när det blir klart. Med viss svårighet lyckades hon göra ett hål i den väl tilltrampade gräsmattan, och bygget var därmed startat.

FAKULTETSREFORM OCH EKONOMI STÖRSTA BEDRIFTER

Ordföranden i SLUs styrelse, Lars-Erik Edquist, framförde i sitt tal från universitetsstyrelsen beröm för hur Ann-Christin Bylund genomfört de senaste årens omfattande fakultetsreform. Att ha fört denna sedan länge omtalade förändring i hamn är tillsammans med universitetets sanerade ekonomi den avgående rektorns största bedrifter, sammanfattade han.

Från veterinärförbundets sida fanns både förbundsordföranden, SVS generalsekreterare och förbundets informationschef på plats vid avtackningen. SVF har inte varit lika odelat positiv till ekonomiska nedskärningar i grundutbildning och forskning som regeringsföreträdarna var, och har periodvis framfört ➤

Ann-Christin Bylund prövar på lite praktisk landskapsutveckling genom att ta det första spadtaget i "Bylunds backe", här assisterad av SLU-ordföranden Lars-Erik Edquist.

skarp kritik mot SLUs ledning under Ann-Christin Bylund. För dagen var dock stridsyxorna nedgrävda, och förbundsordföranden Karin Östensson överlämnade en minnesbok om svensk veterinärmedicin till den avgående rektorn.

FORSKNING UTAN ARBETSLEDNING

Den 1 juli tillträdde Lisa Sennerby Forsse som ny rektor för SLU på sex år. Frågan om vad Ann-Christin Bylund skulle göra efter sin avgång stod öppen under hennes avslutningsseminarium, men besvarades ett par veckor senare.

I en artikel i Upsala Nya Tidning den 27 juni meddelades att hon övergår till att bedriva egen forskning vid SLU när hon slutar. Enligt en överenskommelse mellan Bylund och SLUs styrelse ska hon bedriva egen forskning utan arbetsledning från SLU. Ann-Christin Bylund har sedan tidigare bland annat en professur i köttvetenskap vid universitetet. Nu organiseras hon direkt under den nya rektorn. ■

SVF-ordföranden Karin Östensson överlämnade en minnesbok om svensk veterinärmedicin till den avgående rektorn.

Ackreditering – ett nytt begrepp för veterinärutbildningen i Europa

TEXT OCH FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

Efter många års förberedelse fattades i juni i år ett beslut som avsevärt kommer att påverka veterinärutbildningen i Europa. Ackreditering kommer att införas vilket innebär att ribban höjs i kvalitetssäkring av utbildningen. Veterinärtidningen träffade Heriberto Rodriguez Martinez för att få en uppdatering av vad som sker.

Heriberto Rodriguez Martinez välkomnar det europeiska ackrediteringssystemet som en milstolpe i kvalitetssäkringen av veterinärutbildningen i Europa.

Bakgrunden är att veterinärutbildningen inom EU sedan 1978 är reglerad i särskilda EU-direktiv (se ruta nedan). Efter ändringen 2005 är direktivets innehåll i stort sett oförändrat och kraven har definitivt inte sänkts. En viktig förstärkning som kan noteras är att varje stat nu ska försäkra att den som genomgått landets veterinärutbildning *har uppnått den kunskap och färdighet* som anges i direktivet, inte som tidigare bara att innehållet i utbildningen är den angivna.

Motivet till EU-regleringen är att veterinäryrket, liksom andra legitimationsyrken, är direkt förbundet med konsumentskydd, livsmedelssäkerhet och folkhälsa och att yrkesutövarnas kompetens därför måste säkerställas. Kort sagt: för att veterinärer ska försäkras tillstånd att praktisera i alla medlemsstater krävs att deras utbildning uppfyller de minimikrav som ställs i direktiven. Veterinärutbildningen måste utgöras av minst fem års universitetsstudier på heltid med ett visst ämnesinnehåll och veterinären ska efter examen ha uppnått vissa angivna kunskaper och färdigheter.

– I direktivet uttrycks det mycket tydligt att man ska kunna sköta veterinäryrket självständigt efter examen. Det gäller inom yrkets *alla* områden, men naturligtvis på en basnivå. Det lägsta kravet är att ha kompetens att ta det ansvar en veterinär enligt lag är skyldig att ta, säger Heriberto och tillägger: ➤

FOTNOT DIREKTIVEN

(78/1026 och 78/1027/EEC), som nu ersätts av det nyligen antagna direktivet 2005/36/EC (Council Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the Recognition of Professional Qualifications; Text with EES relevance, OJEU L255/22 30[1].9.2005, http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/en/oj/2005/l_255/).

– Fem års studier är ett minimikrav. De allra flesta veterinärutbildningar är liksom den svenska fem och ett halvt år och flera fakulteter i Europa, t ex den i Helsingfors, har nyligen förlängt utbildningen till sex år.

EXPERTBESÖK VART TIONDE ÅR

Alla europeiska veterinärfakulteter utvärderas med cirka tio års intervall för att se att direktivet verkligen följs. Detta utvärderingssystem sköts i samarbete mellan sammanslutningarna av de europeiska veterinärförbunden, FVE (Federation of Veterinarians of Europe) respektive veterinärfakulteterna EAEVE (European Association of Establishments for Veterinarian Education). Organisationerna har sedan 2000 en Joint Education Committee (JEC), som tillsätter evalueringsteamen och bedömer om fakulteterna ger en veterinärutbildning som uppfyller de krav som ställts i direktiven.

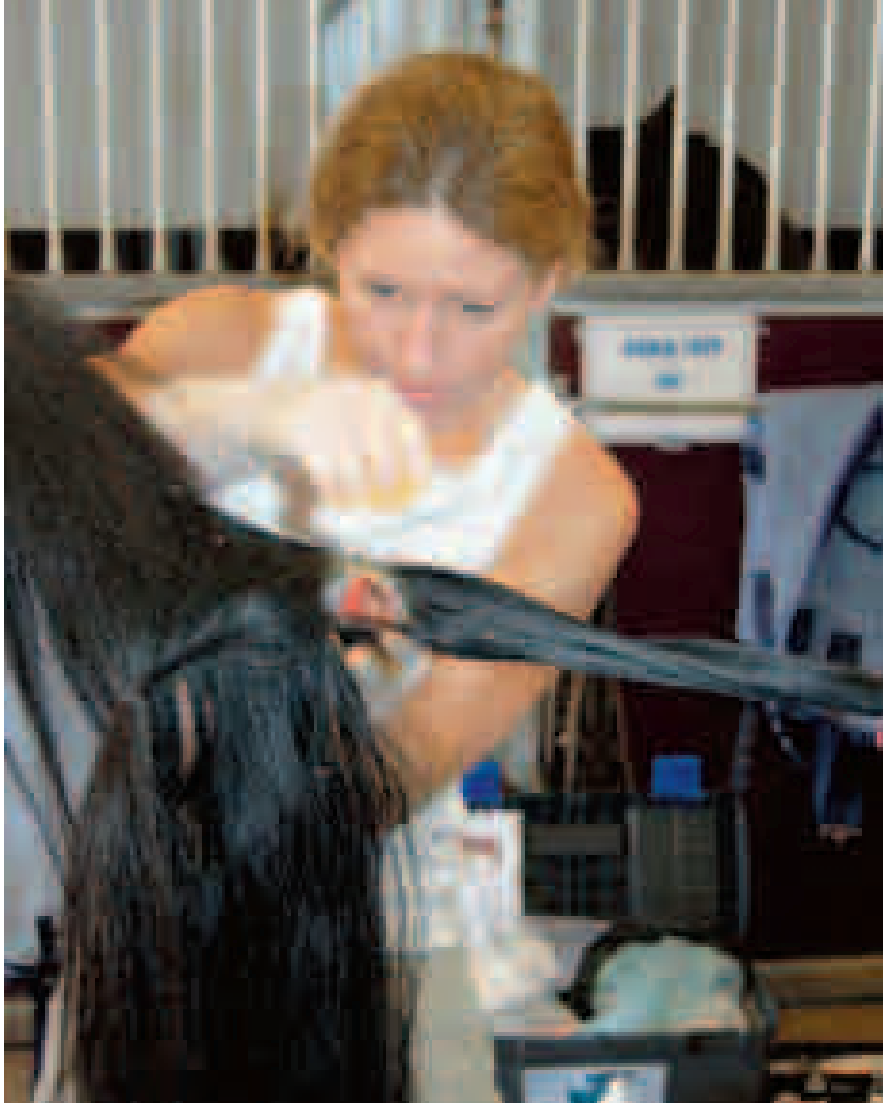

I det nya ackrediteringssystemet som kommer att införas i Europa läggs tyngden i bedömningen på veterinärens dag-ett-kompetens.

Evalueringarna innehåller både en självvärdering och ett expertbesök som båda sker enligt en mycket detaljerad standardmall, Standard Operating Procedures (SOP). Den innehåller numera en mängd kvalitetskriterier utöver direktivens tvingande. På europeiskt plan finns också European Coordinating Committee on Veterinary Training (ECCVT) som är en gemensam övergripande utbildningsgrupp för policyfrågor som rör veterinär utbildning i bred bemärkelse och där vår svenska förbundsordförande Karin Östensson är ledamot.

– En del fakulteter klarar inte riktigt minimikraven och för dem är det tillräckligt att jobba på för att bli godkända. Men många godkända fakulteter ser en utmaning i att bli bättre än så. De som kanske redan uppfyller höga kvalitetskriterier i utbildningen vill gärna få officiellt erkännande för det. De önskar alltså en högre ribba och någon sorts rankning. Ur detta – och ur en allmän önskan att säkra en god kvalitet i veterinärutbildningen – föddes idén om ett ackrediteringssystem för många år sedan, berättar Heriberto. Han tillägger att veterinärerna var tidigt ute, för under tiden har det kommit officiella krav på kvalitetssäkring av universitetsutbildning i allmänhet.

ACKREDITERING I TVÅ STEG

Som så kallad ”expert-evaluator” sedan 1998 är Heriberto väl insatt i vad som händer med veterinärutbildningen inom EU och även andra delar av världen. Han är nyvald vicepresident i EAEVE och sedan 2003 ledamot i den grupp som ansvarar för evalueringarna (JEC). Heriberto är också ordförande i den grupp som har arbetat fram förslaget om ackreditering av veterinärutbildningarna inom EU. Han förklarar kort hur det ska gå till:

– Ackrediteringen ska utgöras av två steg är det tänkt. Steg ett innebär i princip att utbildningen uppfyller kraven i EU-direktivet. Vissa fakulteter kanske bara vill bli godkända enligt direktivet. Om man har klarat steg ett kan man ansöka om att bli ackrediterad enligt

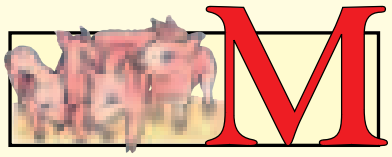
MYPRAVAC
MOT MYCOPLASMA HYOPNEUMONIAE

Prisvärt vaccin!

från 4:23/dos exkl. moms.

För mer information se aktuell Fass-text.
Produktresumé kan rekvireras från
Nordvacc Läkemedel AB.

NordVacc
LÄKEMEDEL AB

MARKNADSFÖRS AV NORDVACC AB.
Box 112, 129 22 Hägersten.
Tel: 08-449 4650. Fax: 08-44946 56.
E-mail: vet@nordvacc.se
Hemsida: www.nordvacc.se

Tillverkare: LABORATORIOS HIPRA, S.A.

steg två som innebär en betydligt utökad kvalitetsgranskning, i synnerhet att fakulteten har ett eget program för kvalitetssäkring av veterinärutbildningen.

– Varje utbildningsanstalt kan ansöka om att bli ackrediterad av en ny oberoende kommitté: ”European Evaluation Committee of Veterinary Education, ECEVE” som, assisterad av en evalueringsprogramcoordinator/sekretariat ska ersätta den nuvarande JEC. Fortfarande är det FVE och EAEVE som blir ”moderinstitutioner” till denna ackrediterande instans och principerna och proceduren har redan fått ett preliminärt godkännande av ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education) där ECEVE ska bli medlem.

VIKTIGAST MED DAG-ETT-KOMPETENS

Det som kommer att vara mest betydelsefullt i bedömningen är vad studenten kan och praktiskt kan utföra vid examen, inte hur man når dit. Det är ”dag-ett-kompetens” som gäller. Det är nytt för oss men utvärderas redan idag i ackrediteringssystemen i USA och är en del av det evalueringssystem som tillämpas i Storbritannien, Australien och Nya Zeeland.

HERIBERTO RODRIGUEZ MARTINEZ

är ordförande i den grupp som arbetat fram förslaget om ackreditering av veterinärutbildningarna och som har reviderat de ”Standard Operating Procedures” som har använts vid utvärderingarna av veterinärutbildningarna kontra EU-direktiven. Han är också ledamot i JEC (Joint Education Committe) som är gemensam för FVE och EAEVE och som sköter de i artikeln nämnda utvärderingarna. Vid EAEVEs generalförsamling i juni valdes Heriberto till vicepresident i EAEVE.

Heriberto är professor och avdelningschef vid avdelningen för komparativ reproduktion, obstetrik och juverhälsa, Institutionen för kliniska vetenskaper, VH-fakulteten, SLU.

– Ett väl fungerande ackrediteringssystem blir både en morot och en press på fakulteterna. Systemet ger också ett bra verktyg för varje enskilt lands regering att bestämma vilken nivå man vill ha på de veterinärer man utbildar, menar Heriberto.

Hela ackrediteringssystemet är alltför omfattande för att beskrivas i sin helhet i den här artikeln. Den grupp där Heriberto ingår har arbetat sedan 2004 med att ta fram riktlinjer. Att ackrediteringen ska införas klubbades igenom vid FVEs och EAVEs generalförsamlingar våren 2006. Då antogs principerna för ett nytt evalueringssystem för veterinärutbildningarna i Europa (texten kan ses i http://www.eaeve.org) och det är nu detaljerna i SOP som finslipas. Under 2007 är det tänkt att ”nya” SOP ska testas på några ”pilot-fall” det vill säga fakulteter som frivilligt ställer upp för såväl steg ett (godkännande) som steg två (ackreditering).

OVANLIGT MED DIFFERENTIERING

Liksom ett fåtal andra länder i Europa har man i Sverige beslutat att införa en differentierad veterinärutbildning under de tre sista terminerna.

Har man diskuterat differentiering relaterat till kraven för godkännande enligt direktiven respektive ackreditering?

– Det är inte många av EAEVEs ca 100 medlemsländer som har infört differentierad utbildning, fyra–fem stycken. Ungefär lika många undersöker förutsättningarna för att göra det. Någon utvärdering har ännu inte gjorts av de fakulteter som fullt ut tillämpat det systemet, berättar Heriberto. ➤

SACO

Kurser för egenföretagare

Inspirationsdagar för kunskapsföretagare

SACO fortsätter sina kunskapsdagar för egenföretagare med nya inspirationsdagar i samarbete med medlemsförbunden, däribland Sveriges Veterinärförbund, för företagande medlemmar (i samverkande förbund). Dagarna är också öppna för medlemmar som funderar på att starta eget.

SACO har engagerat ***Ulla-Lisa Thordén***, ”återfallsentreprenör”, och som driver företaget ”Republic Consulting”.

Datum och plats:
Den 19 september 2006 kl 09.30–15.30, Storan, Göteborg
Den 3 oktober 2006 kl 09.30–15.30, Rival, Mariatorget, Stockholm

Seminariena är kostnadsfria för medlemmar men SACO debiterar 500:- för sina omkostnader om du är anmäld, men uteblir utan att meddela detta senast 3 dagar innan seminariet äger rum.

Ytterligare information finns på SACO:s hemsida www.saco.se.
Frågor besvaras av Ingrid Domeij, ingrid.domeij@saco.se, 08-613 48 00.

– Vad man vet är att studietiden generellt är längre med en uppdelad utbildning. Utrecht tas ofta som exempel eftersom man där har haft en differentierad utbildning under flera år. Där är den faktiska studietiden i snitt sju och ett halvt år, något som förstås mest drabbar studenterna, kommenterar Heriberto.

– Omfattningen på differentieringen måste vara begränsad och den bör inte utgöra mer än tio procent av den studietid som krävs av direktiven. Detta ska även ses som en anpassning till den så kallade Bolognaprocessen som stipulerar ett examensarbete på en termins omfattning. Men hur lång tidsperiod en differentiering får vara är alltså relaterat till den fastställda totala utbildningstiden. Om en fakultet förlänger sin totala studietid kan differentieringen bli upp till 20 procent. Det är den gemensamma utbildningstidens omfattning som är avgörande.

VETERINÄR BETYDER BRED KOMPETENS

I EU-direktiven fastslås att en nyutexaminerad veterinär ska ha en så bred kompetens att utbildningen – ordagrant – ska "… enable the veterinary surgeons to perform all their duties". Den övergripande europeiska utbildningsgruppen har också tydligt uttalat i sitt policydokument att i begreppet *veterinär* ska det ligga en bred komparativ kompetens.

För Sveriges del anger examensmålen för veterinärutbildningen att efter examen ska en veterinär kunna utöva veterinäryrket självständigt vilket även Jordbruksverket – den legitimerande myndigheten – tydligt uttryckt (SJV Rapport 2004:4).

– De direktiv som gäller inom EU är ingenting vi "tycker" någonting om, de ska vi rätta oss efter tillsammans med de nationella regleringarna. Regelverket sätter kraven relaterat till kompetens. Den kompetensen ska förstås en godkänd veterinärutbildning leda till – differentierad eller ej. Vill man sedan dessutom ha utbildningen ackrediterad så kommer det att ställas högre krav. Ackrediteringen blir ett värdefullt verktyg för en kvalitetssäkring som ligger ett snäpp högre, avslutar Heriberto. ■

Dicural®
difloxacin

Den smakliga fluorokinolonen till hund

Farmakokinetisk karakteristika.
Hög biotillgänglighet - ca. 95%
Lång halveringstid - 9,3 timmar
Enterohepatiskt kretslopp

Dicural (difloxacin) 15mg, 50mg och 100 mg
Förpackning: 10 st

CEVA Vetpharma AB
Tel: 046 - 12 81 00
www.cevavetpharma.se

CEVA SANTE ANIMALE

För fullständig fasstext se www.fass.se

SÄLJES

Gästrike Djursjukhus med kliniker i Gävle och Sandviken har försatts i konkurs. Verksamheten, ca 20 anställda och en omsättning över 12 milj kr, säljes till högstbjudande.

För ytterligare upplysningar, kontakta omgående Advokatfirman Abersten, tel 026-12 26 20, www.abersten.com
Fri prövningsrätt förbehålles.

Torsdag 9 – fredag 10 november 2006

Detaljerat program, se följande sidor

torsdagen den 9 november

Aulan	Loftet	Sal L	Sal K	Sal O
09.00 **Plenarsession** Veterinäryrke i förändring				
09.50 KAFFE				
10.20–12.00 **Plenarsession** *forts*				
12.00 LUNCH				
13.00 **Smådjurs-symposium** Anestesi/ analgesi	13.00 **Häst-symposium** Antiinflamma-torisk behandling	13.00 **Reproduktions-symposium** Gränslös reproduktion	13.00 **Aktuella inslag**	13.00 **Husdjurs- och livsmedels-symposium** Nedsmutsade djur – påverkan på djurhälsa och livsmedel
15.10 KAFFE	14.30 KAFFE	14.20 KAFFE	KAFFE	14.45 KAFFE
15.40–17.10 **Smådjur** *forts*	15.00–17.15 **Häst** *forts*	14.50–17.00 **Reproduktion** *forts*		15.15–17.05 **Husdjur/ livsmedel** *forts*

fredagen den 10 november

Aulan	Loftet	Sal L	Sal O	Sal K
08.30 **Smådjurs-symposium** Anestesi/ analgesi	09.00 **Hästsymposium** Antiinflamma-torisk terapi	09.00 **Försöksdjurs-symposium** Anestesi/ analgesi för exotiska djur	09.00 **Husdjurs-symposium** Djurhälsa och välfärd hos nötkreatur	09.00 **Livsmedels-symposium** Livsmedels-hygien i ladugården/ primärproduk-tionen
10.30 KAFFE	10.30 KAFFE	09.45 KAFFE	10.45 KAFFE	10.30 KAFFE
11.00 **Smådjur** *forts*	11.00 **Häst** *forts*	10.15 **Försöksdjur** *forts*	11.15 **Husdjur** *forts* 12.30 **Årsmöte Husdjurs-sektionen**	11.00 **Livsmedel** *forts*
12.30 LUNCH	12.30 LUNCH	11.45 LUNCH	12.30 LUNCH	12.40 LUNCH
13.30 **Smådjur** *forts*	13.30 **Häst** *forts*	12.45 **Försöksdjur** *forts*	13.30 **Husdjur** *forts*	14.00 **Aktuella inslag**
15.00 KAFFE	14.30 KAFFE	14.15 KAFFE	15.00 KAFFE	KAFFE
15.30–17.00 **Smådjur** *forts*	15.00–16.00 **Häst** *paneldiskussion*	14.45–16.00 **Försöksdjur** *forts*	15.20–17.00 **Husdjur** *forts*	

VETERINÄRMÖTET 2006

Preliminärt program för Veterinärmötet 2006

Datum: 9–10 november 2006
Plats: Undervisningshuset, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala
Arrangör: Sveriges Veterinärförbund/Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

Torsdagen den 9 november 2006

Aulan

PLENARSESSION
Veterinäryrke i förändring

Moderator: *Per Jonsson, ordförande SVS*

09.00–09.20 Djuret inom oss som gör oss utom oss
Lasse Eriksson, artist

09.20–09.50 Veterinär – ett yrke i förvandling
Karin Östensson, ordförande SVF

09.50–10.20 K A F F E

10.20–10.50 Problem och möjligheter i den kliniska vardagen ur ett psykosocialt perspektiv
Maria Rensfelt, Jordbruksverket

10.50–11.35 Att sätta gränser är att säga ja till sig själv!
Elisabeth Andersson, Sensus Studieförbund

11.35–12.00 Frågor och diskussion

Aulan

SMÅDJURSSYMPOSIUM
Small animal anaesthesia and analgesia

Moderator: *Karin Bredelius, Axvall*

13.00–13.20 Short communication

13.20–13.40 Short communication: Prevalence of myocardial hypertrophy in a population of asymptomatic Swedish Maine Coon cats
Suzanne Gundler, Regiondjursjukhuset Bagarmossen

13.40–14.25 Physiology and changes induced by anaesthesia
Linda Barter, University of California

14.25–15.10 Monitoring the anaesthetised patient, common complications and their management – Part I
Linda Barter, University of California

15.10–15.40 K A F F E

15.40–16.25 Monitoring the anaesthetised patient, common complications and their management – Part II
Bruno Pypendop, University of California

16.25–17.10 Systemic analgesia
Linda Barter, University of California

Loftet

HÄSTSYMPOSIUM
Anti-inflammatorisk behandling häst

Moderator: *John Pringle, SLU*

13.00–13.30 Inflammation-pathophysiology and mechanisms
Jennifer L Davis, USA

13.30–14.00 Non-steroidal anti-inflammatory drugs-indications and mode of action
Jennifer L Davis, USA

14.00–14.30 Corticosteroids-indications and mode of action
Jennifer L Davis, USA

14.30–15.00 K A F F E

15.00–15.45 Alternative anti-inflammatory drugs
Jennifer L Davis, USA

15.45–16.45 Side effects and risks of anti-inflammatory treatment
Jennifer L Davis, USA

16.45–17.15 Normgruppen rapporterar
Gunnar Bergsten, Vallentuna

Sal L

REPRODUKTIONSSYMPOSIUM

Gränslös reproduktion – Risk eller möjlighet

Moderator: *Ylva Persson, SLU*

13.00–13.20 Introduktion: Allmänt, lagar, regler
Representant från Jordbruksverket

13.20–13.40 Nötkreatur
Ann Lindberg, Svensk Mjölk

13.40–14.20 Små idisslare och gris
Andrea Holmström och Monika Löfstedt, Svenska Djurhälsovården

14.20–14.50 KAFFE

14.50–15.10 Häst
Anders Gånheim, Bollerup

15.10–15.50 Hund och katt
Bodil Ström-Holst, SVA

15.50–16.30 Reptiler
Irene Ahl, Veterinärhuset i Ängelholm

16.30–17.00 Fjäderfä
Eva Berndtsson, Swehatch

Sal K

AKTUELLA INSLAG

13.00 Under denna rubrik ryms ett antal inslag där myndigheter och olika organisationer lämnar information i aktuella frågor.

Sal O

HUSDJURS- och LIVSMEDELSSYMPOSIUM

Nedsmutsade djur – påverkan på djurhälsa och livsmedel m m

Moderator: *Anna Forslid, Distriktsveterinärorganisationen*

13.00–13.45 EHEC, prevalens, smittvägar m m
Sofia Boquist, SVA

13.45–14.15 Nedsmutsade djur och förorenade slaktkroppar
Pia Larsson, Swedish Meats

14.15–14.45 Besiktningsveterinärens roll
Torbjörn Axelsson, Livsmedelsverket

14.45–15.15 KAFFE

15.15–15.35 Senaste nytt EHEC.
Rapport från världskongress
Lars Plym Forshell, Livsmedelsverket

15.35–16.05 Hvordan norsk mat mistet uskylden.
Norges första EHEC-utbrott
Kristina Landsverk, Mattilsynet, Norge

16.05–16.35 EHEC-utbrottet i Norge.
Konsekvenser för köttindustrin
Knut Framstad, Gilde Norsk Kjøtt, Norge

16.35–17.05 Uppsummering av Fågelinfluensan
Jan Danielsson, Jordbruksverket

Kursavgifter vid Veterinärmötet

Differentierade kursavgifter (inkl kompendium) enligt följande.
Observera att medlemmar i veterinärförbundet erhåller rabatt enligt spalten till höger.

Hela mötet torsdag och fredag	4 000 kr (inkl moms 800 kr)
En dag	2 500 kr (inkl moms 500 kr)
Nedsatt avgift hela mötet för pensionärer och långtidssjukskrivna (minst 6 månader)	2 000 kr (inkl moms 400 kr)
Nedsatt avgift en dag för pensionärer och långtidssjukskrivna (minst 6 månader)	1 250 kr (inkl moms 250 kr)
Veterinärstudenter	gratis inträde (ej kompendium)

Medlemmar i Sveriges Veterinärförbund erhåller 30 % rabatt på kursavgifterna enl nedan

Hela mötet torsdag och fredag	2 800 kr (inkl moms 560 kr)
En dag	1 750 kr (inkl moms 350 kr)
Nedsatt avgift hela mötet för pensionärer och långtidssjukskrivna (minst 6 månader)	1 400 kr (inkl moms 280 kr)
Nedsatt avgift en dag för pensionärer och långtidssjukskrivna (minst 6 månader)	875 kr (inkl moms 175 kr)

Fredagen den 10 november 2006

Aulan

SMÅDJURSSYMPOSIUM

Small animal anaesthesia and analgesia

Moderator: *Karin Bredelius, Axvall*

08.30–09.00 Short communications

09.00–09.45 Local and regional analgesia/ anaesthesia
Bruno Pypendop, University of California

09.45–10.30 Anaesthesia in the patient with cardiac disease
Linda Barter, University of California

10.30–11.00 K A F F E

11.00–11.45 Anaesthesia for the patient with endocrine disease – Part I
Bruno Pypendop, University of California

11.45–12.30 Anaesthesia for the patient with endocrine disease – Part II
Bruno Pypendop, University of California

12.30–13.30 L U N C H

13.30–14.15 Anaesthesia for the patient with airway or lung disease
Linda Barter, University of California

14.15–15.00 Anaesthesia for the patient with renal disease
Bruno Pypendop, University of California

15.00–15.30 K A F F E

15.30–16.15 Anaesthesia for the patient with hepatic disease
Linda Barter, University of California

16.15–17.00 Anaesthesia for the critically ill patient
Bruno Pypendop, University of California

Loftet

HÄSTSYMPOSIUM

Anti-inflammatorisk terapi vid olika sjukdomar

Moderator: *Maria Lendau, ATG-klinikerna*

09.00–09.45 Anti-inflammatory drugs in Sweden – different pharmacological aspects
Jennifer L Davis, USA

Anti-inflammatorisk terapi vid olika sjukdomstillstånd/organ

09.45–10.30 Ledsjukdomar
Bengt Ronéus, Mälaren Hästklinik

10.30–11.00 K A F F E

11.00–11.45 Respirationsorgan
Miia Riihimäki, SLU

11.45–12.30 Mag-tarmkanal
Anna Johansson, Regiondjursjukhuset Helsingborg

12.30–13.30 L U N C H

13.30–14.30 Hudsjukdomar
Kerstin Bergvall, SLU och DjurAkuten

14.30–15. 00 K A F F E

15.00–16.00 Panel Discussion

Sal L

FÖRSÖKSDJURSSYMPOSIUM

Anestesi och analgesi för exotiska djur

Moderator: *Patricia Hedenqvist, Karolinska Institutet*

09.00–09.45 Analgesia and anaesthesia in fish and amphibians
Gidona Goodman, Edinburgh University

09.45–10.15 K A F F E

10.15–11.00 Analgesia and anaesthesia in reptiles
Gidona Goodman, Edinburgh University

11.00–11.45 Kanin
Helen Alm, Djurkliniken i Farsta

11.45–12.45 L U N C H

12.45–13.30 Gnagare
Helen Alm, Djurkliniken i Farsta

13.30–14.15 Fåglar
Bo Runsten, Blå Stjärnans Djursjukhus, Göteborg

14.15–14.45 K A F F E

14.45–15.30 Ormar, sköldpaddor, ödlor
Bo Runsten, Blå Stjärnans Djursjukhus, Göteborg

15.30–16.00 Redovisning av sektionens initiativ-ärende om anestesi

Sal O

HUSDJURSSYMPOSIUM

Djurhälsa och välfärd hos nötkreatur

Moderator: *Birgitta Larsson, länsstyrelsen, Uppsala*

09.00–10.00 Cattle welfare, science based knowledge
Dan Weary, University of British Columbia, Canada

10.00–10.45 Cattle welfare – continued
Dan Weary, University of British Columbia, Canada

10.45–11.15 K A F F E

11.15–12.30 Cattle welfare – continued
Dan Weary, University of British Columbia, Canada

12.30–13.30 L U N C H
samt årsmöte med SVS husdjurssektion

13.30–14.15 Kalvhälsa i svenska mjölkkobesättningar
Maria Gidekull, Svenska Djurhälsovården och DVO

14.15–15.00 Svenskt system för djurvälfärd i mjölkproduktionen
Charlotte Hallén Sandgren, Svensk Mjölk och Svenska Djurhälsovården

15.00–15.20 K A F F E

15.20–16.00 Djurskyddet – ligghallar m fl aktuella frågor
Representant från Djurskyddsmyndigheten

16.00–16.30 PMWS – nya forskningsrön
Frida Hasslung, SLU

16.30–17.00 Aktuella epizootisjukdomar
Susanna Sternberg Lewerin, SVA

Sal K

LIVSMEDELSSYMPOSIUM

Livsmedelshygien i ladugården/primärproduktionen

Moderator: *Kerstin Plym Forshell, Svenska Husdjur*

09.00–09.30 OIEs arbetsgrupp för animalie-produktion och livsmedelssäkerhet
Stuart Slorach, Livsmedelsverket

09.30–10.00 Nötköttproduktion i framtiden med livsmedelshygieniska aspekter
Mats Törnquist, Svenska Djurhälsovården

10.00–10.30 Mjölkproduktion i framtiden med livsmedelshygieniska aspekter
Torkel Ekman, Svensk Mjölk

10.30–11.00 K A F F E

11.00–11.30 Svinproduktion i framtiden med livsmedelshygieniska aspekter
Gunnar Johansson, Svenska Djurhälsovården

11.30–11.50 SLVs erfarenheter av okulär besiktning av gris
Viveka Larsson, Livsmedelsverket

11.50–12.10 Branschens erfarenheter av okulär besiktning av gris
Jan Åke Robertsson, Svenska Djurhälsovården

12.10–12.40 Redovisning av resultatet från utredningen om utbildningen i livsmedelshygien
Åke Rutegård, KCF Service AB och Lars Plym Forshell, Livsmedelsverket

Sal K

AKTUELLA INSLAG

14.00 Under denna rubrik ryms ett antal inslag där myndigheter och olika organisationer lämnar information i aktuella frågor.

KRUUSE Hill's™ ORION PHARMA ANIMAL HEALTH Boehringer Ingelheim

HUVUDSPONSORER SPONSOR FÖR SMÅDJURSYMPOSIET SPONSOR FÖR GET-TOGETHER-PARTYT

Kandidater

till höstens val i veterinärförbundet

Nu är nomineringarna till höstens val av förtroendemän i förbundsstyrelsen, SVS-ledningen och fullmäktige klara och nomineringsperioden är slut. Veterinärförbundets valnämnd har tagit del av nomineringarna.

Kandidaterna kommer att presenteras personligen i senare nummer av SVT. Här kungörs bara vilka personer som har nominerats till olika poster. Samtliga poster har en mandatperiod på 2 år.

Vice ordförande i veterinärförbundet:

Åsa Bergquist, Svalöv (valberedningens förslag och nominering från enskilda medlemmar).

Vice ordförande i veterinärmedicinska sällskapet (SVS):

Birgitta Larsson, Uppsala (SVS valkommittés förslag och nominering från enskilda medlemmar).

Ledamöter i förbundsstyrelsen (2 platser):

Suzanne Sandqvist, Trekanten; Peter Zaff, Gällivare (valberedningens förslag).
Lars Audell, Upplands Väsby; Åsa Bergquist, Svalöv; Claes Nydahl, Malmö (nominerade av enskilda medlemmar).

Fullmäktigedelegater (av de nominerade skall 15 ordinarie och 3 suppleanter utses):

Nomineringar från föreningar och sektioner:

Stefan Alenius, Uppsala
Minna Anliot, Hedemora
Lena Bjurström, Lidingö
Per Bransell, Falun
Christine Börjesson, Alvesta
Robert Cikota, Göteborg
Björn Dahlén, Klavreström
Anna Einarsson, Göteborg
Helena Ekman, Jönköping
Leif Hokfors, Örebro
Susanna Hultberg, Munkedal
Jonas Johansson Wensman, Uppsala
Ingemar Jämte, Vännäs
Agneta K-Norström, Roma Kloster
Karin Lambertsson, Vännäs
Lars Lannek, Karlshamn
Lars-Gösta Larsson, Karlskrona
Therese Lindqvist, Umeå
Per Michanek, Vollsjö
Maria Möller, Falköping
Inger Olsson, Karlstad
Kristina Olsson, Kalix
Anna Persson, Vännäs
Olle Rydell, Borlänge
Anders Sandberg, Karlstad
Mikael Svedberg, Nödinge

Nomineringar från enskilda medlemmar:

Lars Audell, Upplands Väsby
Johan Beck-Friis, Uppsala
Sven Björck, Uppsala
Bo Eberhardson, Kalix
Catarina Eliasson, Borås
Lena Nilsson, Karlshamn
Claes Nydahl, Malmö
Suzanne Sandqvist, Trekanten

Valet kommer att genomföras i november genom direktröstning av veterinärförbundets medlemmar. Mer information om valprocessen kommer senare i SVT.

Uppgifter om förbundsstyrelsens samtliga ledamöter finns i varje nummer av Svensk Veterinärtidning. Förteckning över redan valda fullmäktigedelegater till och med 2007 finns på SVF:s hemsida www.svf.se och den kan också fås från förbundskansliet.

Karin Östensson
förbundsordförande

Publicering i veterinärtidningen

Veterinärtidningens serie av läsarfrågor fortsätter med en fråga om tids- och arbetsgång för publicering av en vetenskaplig artikel i tidningen. Frågan besvaras av Johan Beck-Friis, chefredaktör för Svensk Veterinärtidning.

Fråga

Jag har skrivit ihop en vetenskaplig studie som jag vill ha publicerad i Svensk Veterinärtidning. Hur lång tid tar det och vad måste jag tänka på?

Svar

Ett komplett, rätt skrivet manus har den kortaste vägen till publicering. Minimal publiceringstid för en vetenskaplig text, inklusive granskning, ligger på ca sex veckor. På SVFs hemsida (www.svf.se) finns en vägledning i hur redaktionen vill ha manus uppställda för att kunna få in dem i tidningen fortast möjligt.

Viktigt att tänka på är att manus till SVT inte bör ha publicerats hos annan svensk tidskrift, åtminstone inte i samma form. En artikel bör inte vara längre än fem trycksidor, vilket motsvarar ca 22 000 tecken inklusive blankslag. Skriv gärna kortare. Insändare och debattinlägg bör normalt inte överstiga ca 6 000 tecken, inklusive blankslag.

Manuskript som är ofullständiga måste kompletteras, och kan komma att returneras till författaren. Detta försenar publicering. Se därför till att följande punkter finns med: rubrikförslag och ingress, författarpresentation, mellanrubriker, figurer/illustrationer, ”summary” på engelska (om det är en granskad vetenskaplig artikel) och en korrekt referenslista.

Insänt manus ska vara slutgiltigt. Texten skrivs elektroniskt (Word-format eller Word-kompatibelt format), handskrivna manus returneras normalt. Figurer kan bestå av fotografier, digitala bilder, diagram, teckningar, röntgenbilder, EKG-remsor etc. Digitala bilder föredras, och ska vara i jpg- eller tif-format, med så hög upplösning som möjligt. OBS att digitala bilder inklippta i word-, powerpoint- eller andra dokumentformat inte går att använda som original för publicering.

Litteraturreferenser

Referenser i löpande text utmärks med siffror inom parentes. Referenserna numreras efter bokstavsordningen i referenslistan, inte i den följd de nämns i artikeln. Egna, opublicerade observationer eller personliga meddelanden numreras inte utan nämns endast inom parentes i texten. SVT publicerar normalt inte mer än 25 referenser i en referenslista. Författare som av vetenskapliga skäl måste överskrida denna gräns bör sända in dels en komplett litteraturlista (avsedd för granskaren), dels en förkortad version för publicering.

Om författare tar till sig dessa regler kommer publicering av material att gå snabbt och smidigt. Meningen är inte att avskräcka skribenter, utan att underlätta för alla som är inblandade i en artikels tillkomst. Lycka till från SVTs redaktion!

Johan Beck-Friis

noterat

Revingehed-dom överklagas

Den 26 juni överklagade Djurskyddsmyndigheten länsrättsdomen i dispensmålet om utegångsdjuren på Revingehed. Myndigheten anser att utegångsdjur ska ha tillgång till ligghall eller annan byggnad som ger dem skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats, och att det inte finns tillräckliga skäl för dispens i det aktuella fallet.

Djurskyddsmyndigheten anser att utedrift vintertid i allmänhet är positivt för de flesta djur. Djuren får betydligt större möjlighet att bete sig naturligt än uppstallade djur och hälsoläget i utegående besättningar är ofta bättre än hos djur som står i stall. Det faktum att man inte kan befara att djuren dukar under på grund av den miljö de vistas i är dock inget skäl för dispens, påpekar myndigheten. Ett kriterium för att få dispens från ligghallar är att det ska finnas annat skydd, såsom tät granskog eller liknande, som kan ge djuren en torr och ren liggplats. Djurskyddsmyndigheten menar att skogsbeståndet på Revingehed inte är av sådan karaktär att det kan ge djuren tillräckligt skydd.

Dermatitis

Cefaseptin® vet.

Cefaseptin® vet.

Cefaseptin® vet.
(Cefalexin)

Effektivt mot
Staphylococcus intermedius

God Smaklighet !

Cefaseptin® vet. tabletter:
120 mg med brytskåra: 30 st.
600 mg med brytskåra: 30 st och 90 st.

Vid förskrivning, se FASS vet.

ScanimalHealth

Box 9 • 265 21 Åstorp • Tel. 042-676 03 • Fax 042-676 04
E-post: scanimal@telia.com

noterat

Gratis tillgång till Acta Veterinaria

De nordiska veterinärförbunden startade 1959 en gemensam, rent vetenskaplig tidskrift för veterinärmedicinska artiklar. Publikationen fick namnet Acta Veterinaria Scandinavica, och hade som mål att veterinärer från de skandinaviska länderna fortare skulle få vetenskapliga artiklar publicerade i en internationellt erkänd tidskrift.

Acta har sedan sin start till stor del finansierats via prenumerationsavgifter från bibliotek, vetenskapliga institutioner etc. Tidskriften gjorde i maj i år en radikal förändring i sin tillgänglighetspolicy, genom att börja lägga ut alla artiklar i sin helhet på Internet, utan kostnad för läsaren. Detta medför att artiklarna får mycket större spridning än tidigare då forskare i alla länder, oavsett vilken budget deras bibliotek har, kan ta del av studierna.

Mats Forsberg är chefredaktör för Acta Veterinaria Scandinavica, och mycket nöjd med utvecklingen. Tidskriften publiceras nu helt elektroniskt på hemsidan www.actavetscand.com, och finansieras via en publiceringsavgift som författarna får betala efter att deras artiklar blivit godkända av granskarna. Refuserade artiklar debiteras ingen avgift. ■

Marianne Elvander ny styrelseledamot i EFSA

Marianne Elvander, statsepizootolog vid Statens Veterinärmedicinska Anstalt, utsågs den 19 juni till ledamot i styrelsen för EFSA, European Food Safety Authority. EFSA som är EUs myndighet för livsmedelssäkerhet och djurhälsa är placerad i Parma, Italien. Det är EUs jordbruksministerråd som beslutar om den nya styrelsen.

– Det är mycket glädjande att Marianne har blivit invald i EFSAs styrelse. Hon kommer att ha en viktig uppgift att driva djurhälsofrågorna inom EU, säger Anders Engvall, generaldirektör vid SVA.

EFSA är en oberoende myndighet som ska svara på frågor och ge vetenskapligt stöd för att lagstiftarna ska kunna fatta beslut inom EU. Myndigheten ska även påtala risker inom livsmedelsområdet så att åtgärder kan vidtas innan problem uppstår. Förutom rena livsmedelsfrågor ansvarar EFSA även för vetenskapliga frågor inom t ex djurskyddsområdet och för genmodifierade organismer (GMO). ■

REGIONDJURSJUKHUSET HELSINGBORG

Stipendier ur

Kerstin Orstadius Minnesfond

Härmed ledigförklaras två stipendier på vardera 20 000 kr ur Kerstin Orstadius Minnesfond. Stipendiebeloppet är avsett att användas till understödjande av vetenskaplig forskning rörande veterinärmedicinsk dermatologi, i första hand hundens och kattens hudsjukdomar.

Utdrag ur de för fonden gällande stadgarna kan erhållas av Regiondjursjukhuset Helsingborg.

Stipendiet kan sökas för forskningsarbete samt även studieresor för forskning avseende vetenskapligt arbete eller vidareutbildning. Sökande ska vara medlem i något av de nordiska ländernas veterinärförbund.

Sökande skall lämna skriftlig rapport till:
Regiondjursjukhuset Helsingborg AB, Att: Mia Runnérus VD, Box 22097, 250 23 Helsingborg, inom tre månader efter stipendiets utnyttjande, eller senast 12 månader efter mottaget stipendium.

Skriftliga ansökningar ställda till **Stiftelsen Svensk Djursjukvård, Fondkommittén**, med samma adress som ovan angivet, **skall ha inkommit före den 1 november 2006.**

Utdelning av stipendier sker den 4 december 2006.

bokanmälan

Djurskydd – fakta och tips

”Låt oss minnas, att rättvisa måste komma även de ringaste till del.” Med detta citat från Cicero inleder juristen Helena Striwing och polisen Mikael Åslund sin bok ”Djurskydd – fakta och tips”, som kom ut förra året.

Och juridiska och praktiska aspekter på rättvisa för vanvårdade djur är precis vad boken handlar om. Den är egentligen en uppdatering och utvidgning av Striwings kompendium ”Djurskyddsärenden – fakta och tips” från 1998, men med komplettering av polisiära aspekter. Författarna har intresserat sig särskilt mycket för vad som skett i rättstillämpningen, och hämtat många exempel från djurskyddsfall som under senare år prövats i allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar. De har också gått igenom och använt sig av många JO-utlåtanden. Medan de skrivit har de haft underhandskontakter med olika myndigheter och diskuterat särskilda tolkningsfrågor med flera befattningshavare. När olika besked givits i någon fråga har de valt att redovisa de skilda handläggningsalternativen.

Lättbegripligt språk

Eftersom boken är tänkt att ha en heterogen målgrupp läsare, är den inte skriven på ett allt för formaljuridiskt språk. Även om skriften innehåller ett urval frågor, finns en röd tråd i upplägget och författarna har haft ambitionen att följa ärendegången från inspektion och genom ärendets tänkta handläggningsfaser. Olika resonemang redovisas med korta rättsfallsreferat som författarna ansett vara vägledande, bra och belysande för frågeställningen. Som exempel kan nämnas ett kapitel om kattens rättsställning och även ett om vilda djur och djurskydd. Författarna har dessutom

tagit med ett avsnitt om sexuella övergrepp mot djur.

Vissa juridiska problemställningar som berör djurskydd nämns inte alls, t ex djurförsöksverksamhet och cirkushantering av djur. I förordet till boken motiveras detta med att man inte kan skriva om ”allt”. Vad gäller försöksdjur menar författarna att flertalet kommuner inte är berörda av den verksamheten.

Viktig kunskapskälla

”Djurskydd – fakta och tips” är främst avsedd att användas som en handbok vid handläggning av djurskyddsärenden. Boken vänder sig till alla som handlägger, beslutar eller berörs av djurskyddsärenden och avhandlar allt från inspektionsverksamhet till centrala frågor om föreläggande, förbud att ha djur och omhändertagande av djur.

För veterinärer som hanterar djurskyddsärenden är denna bok i princip ett måste. Handböcker på svenska om djurskydd växer inte på träd, och veterinärutbildningens undervisning i djurskyddsjuridik är rudimentär. Här har två erfarna och insatta djurskyddshandläggare skrivit ihop sina erfarenheter på ett lättförståeligt sätt, där man belyser problembilden både från juristens och polisens horisont. Det finns t o m ett kapitel som handlar om veterinärens medverkan i djurskyddsärenden, vilket borde vara obligatorisk läsning för alla kliniskt praktiserande kolleger. Här diskuteras återkommande stötestenar, från vilket språkbruk man ska använda vid en inspektion till intygsskrivning och veterinärs medverkan som sakkunnig i en rättegång.

Sammanfattningsvis – om man som veterinär någon gång kommer i kontakt med djurskyddsärenden är denna bok ett stort stöd och en viktig kunskapskälla att ha i hyllan.

JOHAN BECK-FRIIS

FAKTA

DJURSKYDD - FAKTA OCH TIPS

FÖRFATTARE: Helena Striwing och Mikael Åslund

FÖRLAG: Egen utgåva

ANTAL SIDOR: 272, inga illustrationer

PRIS: 350 kr + frakt 33 kr vid beställning via e-mail: striwing@swipnet.se

ISBN-NUMMER: 91-7910-676-5

Ultraljudsapparat säljes

Accuson 128XP/10 med färgdoppler. 2 prober, 3 och 5 MHz. S-VHS bandspelare, S-V printer. 55 000:-. Tel 070-484 62 69.

Norges veterinærhøgskole

Vi søker:

STIPENDIAT INNEN SMÅDYRKIRURGI

Norges veterinærhøgskole (NVH) har i samarbeid med Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) i Danmark ledig en 4-årig stipendiatstilling innen smådyrkirurgi. Den som tilsettes skal dele stipendiatperioden mellom NVH og KVL.

Søknadsfrist: 22 september 2006. Besøk NVHs nettsider www.veths.no for å se fullstendig kunngjøring og for å søke via elektronisk søknadsskjema.

IN MEMORIAM

Anders W Bäckgren till minne

Vår kollega och vän Anders Bäckgren har avlidit efter en långvarig sjukdom. Han efterlämnar som sina närmaste hustrun Annika med döttrarna Lotten och Hanna samt sönerna Karl Johan, Gustaf och Petter i ett tidigare äktenskap och deras familjer.

Anders Bäckgren föddes 1931 i Askersund men växte delvis upp i Gryt i Sörmland där han tog studenten på Solbacka 1950. Familjen flyttade sedermera till Askersund och fädernegården Markebäck, där Anders sedan kände sig rotad livet igenom. Han avlade veterinärexamen vid Kungliga Veterinärhögskolan i Stockholm 1960 och innehade sedan lärar- och forskartjänster vid institutionen för medicin för icke idisslare. Han disputerade för veterinärmedicine doktorsgraden på en avhandling rörande leukos på hund 1965 och förordnades därefter som docent samma år.

Som den sanna djurvän Anders var hade han emellertid inriktat sig på praktisk klinisk verksamhet företrädesvis i hemtrakten. Hans enträgna strävan gick i uppfyllelse och praktikern Anders uppskattades mycket i sin hembygd. Även om praktiken var blandad med avseende på patienter så var små och stora sällskapsdjur kanske särskilt omhuldade. Detta resulterade i en välutrustad smådjursklinik på Markebäck och samtidigt som han tjänstgjorde som distriktsveterinär skötte han seminverksamhet på några travstuterier. Tillsammans med sin hästintresserade hustru Annika, som medfört gedigen sporthästerfarenhet och brinnande intresse för avel och uppfödning av kvalitetshästar, skapade Anders ett välrenommerat centrum för ridsport och hästavel, välkänt även utanför landets gränser. Han var även styrelsemedlem i Svensk Stuteriveterinärförening.

Anders Bäckgren gjorde bland annat en betydelsefull insats för att utveckla användningen av artificiell insemination på häst. I stället för att transportera ston med föl långa vägar för insemination lanserade Flyinge idén att skicka kyld sperma i specialkonstruerade transportkärl. Dessa var emellertid för dyra för att ”Flyingemodellen” skulle slå igenom på allvar. Anders Bäckgren modifierade därför spermatransportmetoden och transport av kyld färsk sperma är i dag en vedertagen metod som revolutionerat internationell hästavel.

Anders Bäckgren har alltså lämnat spår efter sig både akademiskt och praktiskt kliniskt i sin veterinära verksamhet. Han har också lämnat minnen efter sig som en nära vän med aldrig svikande omtanke i råd och dåd för sina kolleger. Han hade förmågan att utan större åthävor skapa gemenskap såväl professionellt som socialt och lämnar därför efter sig en saknad och ett stort tomrum, som hans vänner och kolleger känner och delar med hans stora familj. Denna saknad överbryggs delvis av många ljusa minnen väl bevarade. Anders lämnade ingen oberörd.

För kolleger och många vänner
Sune Persson och Ingvar Fredricson

BLÅ STJÄRNANS
DJURSJUKHUS

Blå Stjärnans Djursjukhus i Skara befinner sig i ett expansivt skede och utlyser därför ytterligare

en veterinärtjänst

Vi erbjuder stimulerande arbetsuppgifter och goda utvecklingsmöjligheter.

Vi är f.n. 10 veterinärer som trivs tillsammans och tycker om att utvecklas.

Vi söker i första hand dig som har specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar.

Tjänsten är i första hand en heltidstjänst, jourtjänstgöring 8–22 ingår.

Tillträde snarast.

Välkommen att skicka din ansökan senast den 15/9 till:
Marita Stigelius
Blå Stjärnans djursjukhus i Skara AB
Gråbrödragatan 4
531 32 Skara

Frågor besvaras av
Marita Stigelius, tel 0735-15 51 85 alt 0705-125 715

Undersökningshundar stulna från SLU

Med anledning av att tre undersökningshundar den 23 juli stals av djurrättsaktivister från undervisningsdjursjukhuset vid SLU, Ultuna, uppmanas alla veterinärer i landet att rapportera misstänkta kontakter med de stulna djuren.

Alla tre hundarna är av rasen beagle, tikar och i åldrarna 7–-9 år gamla. Alla tre är märkta med ett tatuerat ID-nummer i höger öra, vilket är unikt för dessa hundar. Normalt sett tatueras alla hundar i vänster öra. Ett säkert kännetecken för de stulna hundarna är alltså att de är äldre beagletikar med tatuering i höger öra. De tre hundarna heter Elvira, Wilma och Frida.

Ett av de bortförda djuren är beroende av medicinering på grund av en kronisk sjukdom, vilket gör att hunden måste få veterinärbehandling snarast för att inte fara illa.

Den veterinärmottagning som upptäcker någon av de stulna tikarna ska omgående kontakta närmaste polismyndighet och även Ann-Sofie Lagerstedt vid institutionen för kirurgi och medicin, smådjur, SLU, tel 070-867 13 52.

Sveriges lantbruksuniversitet

Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, Uppsala

Klinikveterinär

Ett vikariat på fem månader med möjlighet till förlängning utlyses vid avdelningen för bilddiagnostik, institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, SLU.

Tillträde från första oktober.

Vill Du specialisera dig och samtidigt ha möjlighet till ett mycket varierande arbete?
Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap vid SLU är den största arbetsplatsen i landet, och dessutom en av de större i Europa, som sysslar enbart med veterinärmedicinsk bilddiagnostik. Vid avdelningen bedrivs förutom den dagliga klinikverksamheten undervisning och forskning inom ämnet med ett stort internationellt utbyte.

Arbetsuppgifter: Huvudsakligen arbeta med radiologisk- och ultraljudsdiagnostik på smådjur och häst. Efter en inlärningsperiod skall den sökande successivt självständigt kunna arbeta som klinisk radiolog, där arbetet innefattar bedömning av ffa. röntgen- och ultraljudsundersökningar och handledning av TA-personal. Sökande förväntas även ta aktiv del i handledning och undervisning av studenter samt övrigt institutionsarbete.

Kvalifikationer: Veterinärexamen. Minst ett års arbetslivserfarenhet som veterinär är önskvärt. Sökande föresätts ha ambitionen att arbeta specialiserat med bilddiagnostik. I anställningsförfarandet till tjänstetillsättningen ingår personlig intervju.

Övrigt: Vid avdelningen arbetar ca 12 personer varav 6 veterinärer. I händelse av förlängning av tjänsten förväntas sökande ha ambitionen att ta examen i den europeiska specialistutbildningen inom ämnet ”Diagnostic Imaging”.

Vill Du veta mer? Ring Margareta Uhlhorn, 018-67 10 16 eller Kerstin Hansson, 018-67 28 94, angående tjänsteinnehåll.
Facklig representant för SACO är Anna Straube, 018-67 20 23.

Välkommen med din ansökan **märkt med ref nr 2327/06** samt meritförteckning och övriga handlingar, som skall ha inkommit till Registrator, SLU, Box 7070, 750 07 Uppsala **senast den 30 augusti 2006**.

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR

EKG 1: Sinusbradykardi, 75 slag/min, signifikant ST-sänkning (0,02 mV) i avledning I och II, men i övrigt normala komplex och durationer (Figur 3).

EKG 2: Sinustakykardi, 210 slag/min, relativt höga P-vågor i avledning I och II, samt T-vågsinversion i avledning III (Figur 4).

DISKUSSION

Atropintest är alltid indicerad vid bradykardi, och kontraindikationer för testen saknas. Hos denna hund ökar sinusfrekvensen på ett normalt sätt efter atropingiva, vilket innebär att bradykardin är orsakad av vagushypertoni. Dessutom ökar P-vågens amplitud, vilket är vanligt när hjärtfrekvensen ökar.

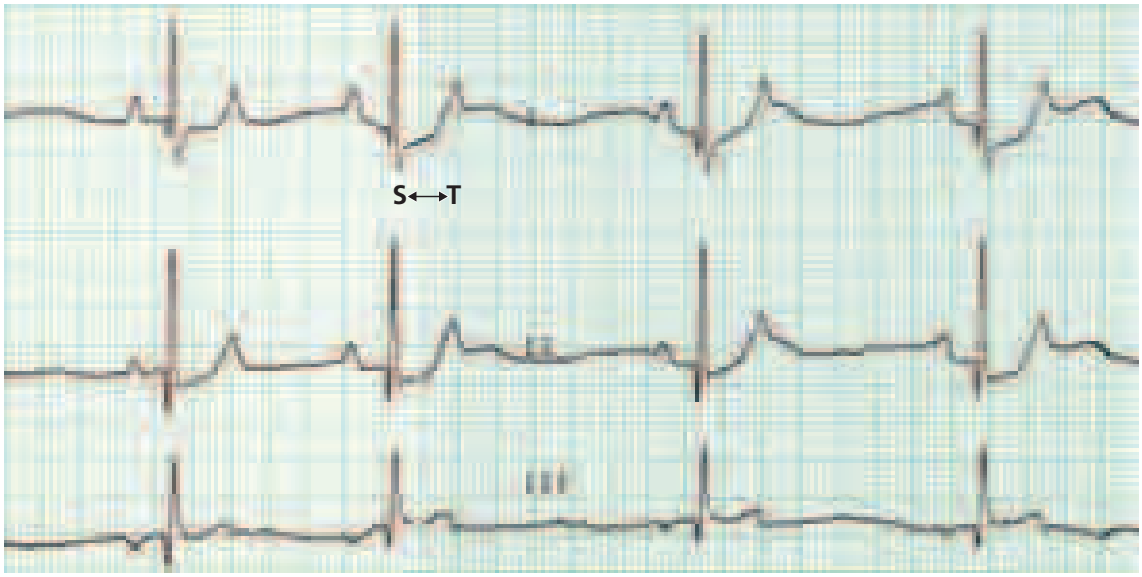

FIGUR 3. *EKG 1: Sinusbradykardi, 75 slag/min, signifikant ST-sänkning (0,02 mV) i avledning I och II, men i övrigt normala komplex och durationer.*

noterat

Vart tredje EU-ägg salmonellasmittat

Salmonella är den vanligaste orsaken till matförgiftning i Europa. EU-kommissionen har därför genom sin livsmedelssäkerhetsmyndighet, EFSA, inlett ett stort arbete för att bekämpa salmonellaförekomsten i hönsbesättningar.

I slutet av juni publicerade EFSA en rapport om salmonellaförekomsten i europeiska ägg. Till grund för rapporten ligger en undersökning som gjorts på 5 000 större hönserier i Europa. Rapporten visar att mer än 30 procent av hönorna i Europa bär på salmonella, i vissa medlemsstater, till exempel Spanien och Portugal, är mer än 50 procent salmonellasmittade. Endast Sverige och Luxemburg var helt fria från salmonella i undersökningen.

– Vi förväntar oss krafttag från Livsmedelsverket med att skärpa kontrollen över de omärkta ägg och ägg utan salmonellaintyg som importeras till svenska restauranger, säger Hans Ove Jensen, ordförande i LRF Värmland, i en kommentar till tidningen Land Lantbruk den 29 juni.

Veterinär sökes till Vinsta Zoo

Stockholms störta zoobutik i ett plan 1000 kvm.
Veterinär mottagning med egen entré, väntrum samt 2 klinikrum.
För egen verksamhet eller anställning.

Vid intresse – Ring Peter eller Tobbe, 08-519 060 00
eller maila peter.grawin@telia.com

ST-sänkningen som ses i EKG 1 (Figur 3) har betraktats som en indikation för myokardit hos humana patienter. Hos hundar anses dock detta fynd inte vara lika specifikt, och kan ses som en normalvariation. I de fall där ST-sänkning hos hund har associerats med patologiska fynd, har det framför allt rört sig om myokardischemi, hyper- och hypokalemi samt digitalisförgiftning.

T-vågsinversion (Figur 4), dvs då T-vågen byter polaritet, associeras hos både människa och hund med myokardinfarkt. Hos denna hund, som både uppvisar ST-sänkning och T-vågsinversion, föreligger sannolikt någon typ av myokardskada, varför mätning av troponinkoncentrationen i serum hade varit av stort intresse. Troponin betraktas som ett myokardspecifikt protein, vars ökade koncentration i blodet anses markera myokardskada.

Det är naturligtvis omöjligt att veta om denna hunds symtom har något att göra med den myokardskada som tycks föreligga. Det är också i dagsläget inte klarlagt hur en sådan i så fall bör behandlas.

EKG-fall av intresse för publicering i SVT kan skickas till Anna Tidholm, c/o SVT-redaktionen. Registreringen bör vara avledning II med hastigheten 50 mm/sek och amplituden 1 cm = 1 mV. Både kompletta fallbeskrivningar och frågeställningar riktade till Anna Tidholm tas emot.

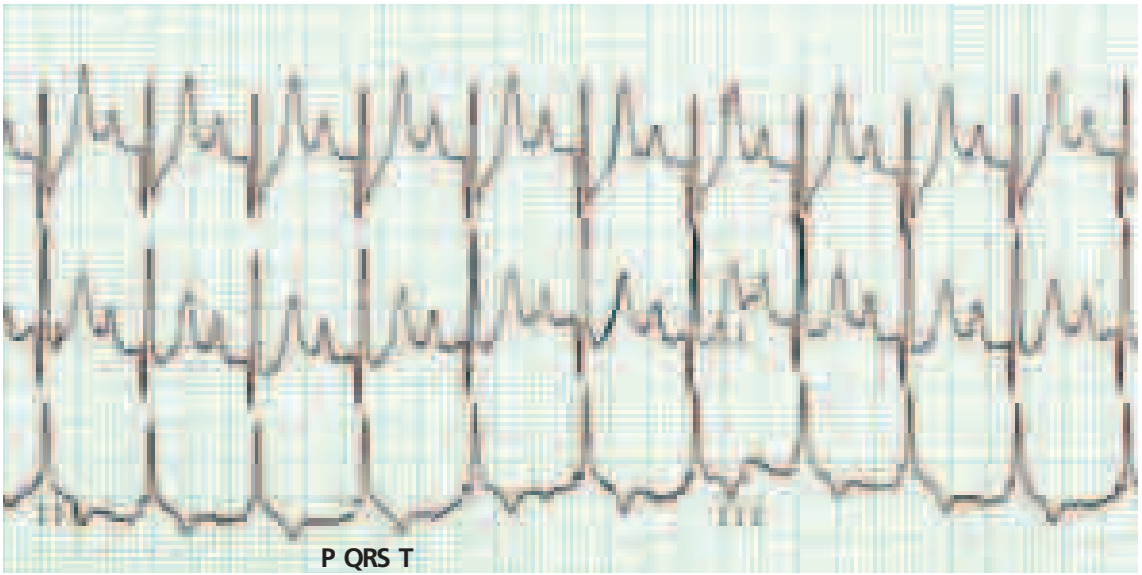

FIGUR 4. *EKG 2: Sinustakykardi, 210 slag/min, relativt höga P-vågor i avledning I och II, samt T-vågsinversion i avledning III.*

noterat

Ökad risk för smuggling av djur från Libanon

Jordbruksverket skickade i slutet av juli ut ett meddelande till Tullverket, med information om ökad risk för insmuggling av sällskapsdjur på grund av kriget i Libanon.

Cypern har fått problem att kontrollera hundar och katter som kommer med flyktingar från Libanon, rapporterar Jordbruksverket. Detta innebär en ökad risk att få in djur till Sverige som kan komma från ett icke lågriskland (från Libanon krävs karantän för att få föra in katt och hund till Sverige).

– Vi uppmanar till skärpt uppmärksamhet när hundar och katter kommer till Sverige från Cypern, säger Margareta Tervell, veterinärinspektör vid Art- och smittskyddsenheten. ■

Veterinär – ÖLANDS DJURPARK

Vi söker en lättsam person med erfarenhet av yrket. Du får gärna ha viss vana av djurpark, men annars står vi gärna för din vidare praktik. Parkens kollektion innehåller allt från primater, idisslare, större rovdjur, fåglar samt reptiler och insekter. Tjänsten kan även innebära viss tid vid parkens zooskola. Tjänsten är halvtid eller deltid. Lön enligt överenskommelse.

ÖLANDS DJURPARK, 386 90 FÄRJESTADEN

0485-39222, zoolog@olandsdjurpark.com

kongresser & kurser

Svenska

■ *Nya*

2–6/9 -06. Djurtandvård – Avancerad tandvårdskurs arrangeras i Halmstad av Accesia AB. Info: www.accesia.se
tel/fax: 035-397 97
e-post: lennart@accesia.se
(se annons i denna tidning)

19/9 -06. Inspirationsdagar för kunskapsföretagare arrangeras i Göteborg av SACO. Info: www.saco.se
Ingrid Domeij, ingrid.domeij@saco.se
08-613 48 00
(se annons i denna tidning)

3/10 -06. Inspirationsdagar för kunskapsföretagare arrangeras i Stockholm av SACO. Info: www.saco.se
Ingrid Domeij, ingrid.domeij@saco.se
08-613 48 00
(se annons i denna tidning)

6–7/10 -06. Djurtandvård – Dental röntgen och intraoral fotografering arrangeras i Halmstad av Accesia AB.
Info: www.accesia.se
tel/fax: 035-397 97
e-post: lennart@accesia.se
(se annons i denna tidning)

19–21/10 -06. Djurtandvård – Neurokirurgi-kurs arrangeras i Halmstad av Accesia AB. Info: www.accesia.se
tel/fax: 035-397 97
e-post: lennart@accesia.se
(se annons i denna tidning)

22–23/10 -06. Djurtandvård – Grundkurs sköterskor arrangeras i Halmstad av Accesia AB. Info: www.accesia.se
tel/fax: 035-397 97
e-post: lennart@accesia.se
(se annons i denna tidning)

24–25/11 -06. Djurtandvård – Extraktionskurs arrangeras i Halmstad av Accesia AB. Info: www.accesia.se
tel/fax: 035-397 97

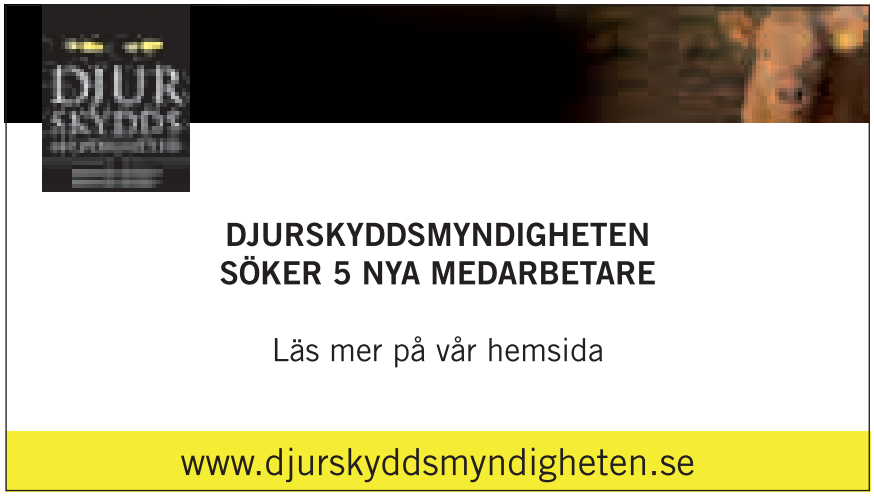

DJURSKYDDSMYNDIGHETEN
SÖKER 5 NYA MEDARBETARE

Läs mer på vår hemsida

www.djurskyddsmyndigheten.se

Jag vill skapa förändring.

Veterinär till Safety Assessment
Södertälje

Laboratoriet utför säkerhetsvärdering av blivande läkemedel. Tjänsten är placerad vid Djuravdelningen.Viktiga arbetsuppgifter är att ombesörja god djurhållning och förebyggande djurhälsovård. Stöd till teknisk personal, försöksledare och vår vetenskapliga kommitté ingår i tjänsten. Genomgången forskarutbildning och arbete med försöksdjur är meriterande liksom kunskaper i försöksdjursbiologi. Svensk veterinärlegitimation och goda kunskaper i engelska är ett krav.

För mer information kontakta gärna Nils Karlsson, tel: 08-553 260 00

Välkommen med din ansökan och CV märkt "10-11749 Veterinär" via www.astrazeneca.se senast den 29 augusti, 2006.
Vi tar enbart emot ansökningar via vår hemsida.

www.astrazeneca.se

Läs mer om denna tjänst och alla andra lediga jobb på webben.

www.astrazeneca.com

AstraZeneca
life inspiring ideas

e-post: lennart@accesia.se
(se annons i denna tidning)

Tidigare publicerade

9–10/9 -06. Hästtandvård, delkurs 2 (första tillfället), Hästkliniken, Klinikcentrum, SLU i Uppsala. Arr: Avd f kirurgi och medicin stordjur, inst f kliniska vetenskaper, SLU. (SVT 6/06)

11–14/9 -06. Kurs i Bukkirurgi på nötkreatur (första tillfället), Uppsala. Arr: Sektionen för idisslarmedicin, Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU, Uppsala. (SVT 8–9/06)

18–19/9 –06. Workshop Alpacka för veterinärer, Simrishamn. Arr: Nätverket Alpaca Nordica. (SVT 5/06)

18–22/9 -06. Röntgenveckan 2006 Örebro. (SVT 6/06)

19–22/9 -06. Kurs i Bukkirurgi på nötkreatur (andra tillfället), Uppsala. Arr: Sektionen för idisslarmedicin, Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU, Uppsala. (SVT 8–9/06)

27–29/9 -06. Kurs i Fertilitetsutredning hos hund och katt, Ultuna, Uppsala. Arr: Avdelningen för komparativ reproduktion, obstetrik och juverhälsa, Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU. (SVT 8–9/06)

29–30/9 -06. Kurs i njursjukdomar, Helsingborgsområdet. Arr: SPUV-Swevet-Piab AB. (SVT 7/06)

29–30/9 -06. Kurs i Rygglidande hos hund, Strömsholm. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 7/06)

1–2/10 -06. Kurs i njursjukdomar, Stockholmsområdet. Arr: SPUV-Swevet-Piab AB. (SVT 7/06)

6–7/10 -06. Kurs i Neurology for the clinician – can be fun, Jönköping. Arr: Djursjukhuset i Jönköping AB. (SVT 8–9/06)

Lantmännen Analycen AB är nordens ledande laboratorium. Vi säljer analys- och konsulttjänster inom lantbruk, livsmedel och miljö. Vi finns med laboratorieverksamhet i Lidköping, Göteborg, Kristianstad, Örebro, Stockholm, Norge, Danmark, Finland och Polen. Tillsammans är vi drygt 450 anställda.

Veterinär

Vi söker en veterinär till vårt laboratorium i Kristianstad. Årligen obduceras över tusen djur på laboratoriet i Kristianstad. Dessa utgörs huvudsakligen av lantbrukets djur. Nu behöver vi ytterligare en veterinär till vår obduktionsverksamhet. Tjänsten är på deltid med placering i Kristianstad och omfattar makroskopisk diagnostik. Tillträde snarast.

Närmare upplysningar lämnas av Tove Björnberg Kallay 044-28 11 14 eller Lisbeth Nisu Hartzell 044-28 11 16.

Se gärna vår hemsida www.analycen.se/jobb

Din ansökan vill vi ha till:
Lantmännen Analycen AB
Trine Stjernqvist
Box 905, 531 19 Lidköping
E-post: trine.stjernqvist@lantmannen.com

Lantmännen Analycen

Sveriges lantbruksuniversitet

Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap,
avd. för patologi, farmakologi och toxikologi, Uppsala

Utbildningstjänst i patologi

Anställning under tiden fr.o.m. vecka 42 2006 t.o.m. vecka 22 2007, med möjlighet till förlängning.

Tjänsten ses som ett förberedande steg till 3-årig residentutbildning i patologi.

Arbetsuppgifter: Patologanatomisk diagnostik (obduktioner, preparatdiagnostik) under handledning. Praktisk undervisning av studenter i obduktionsarbete.

Behörig till tjänsten är den som avlagt veterinärexamen. Erfarenhet av patologi är meriterande.

Vill Du veta mer? Ring gärna Stina Ekman, tel 018-671191 eller 070-8447343,
eller Ronny Lindberg, tel 018-671195 eller 070-5257631.
Facklig representant för SACO är Jonas Tallkvist, tel. 018-673178.

Välkommen med din ansökan **märkt med ref nr 2299/06** samt meritförteckning och övriga handlingar, som skall ha inkommit till Registrator, SLU, Box 7070, 750 07 Uppsala **senast den 31 augusti 2006**.

12–13/10 -06. Kurs i Instrumentkunskap, smådjur och häst, Norrköping. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 7/06)

12–14/10 -06. 18th European AI Vets Meeting, Borås. Arr: Svensk Avel, Skara. (SVT 7/06)

9–10/11 -06. Årets Veterinärmöte, Ultuna. Arr: Sveriges Veterinärmedicinska sällskap och Sveriges Veterinärförbund. (SVT 16/05)

10–11/11 -06. Kurs i Nyckelringen, personal, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 7/06)

17–18/11 -06. Kurs i Massage steg 1, hund, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 1/06)

17–18/11 -06. Kurs i Dermatologi steg 2, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 1/06)

24–25/11 -06. Kurs i Beteenden hos katt, Stockholm. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 7/06)

1–2/12 -06. Kurs i Hud 1, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 7/06)

9–10/12 -06. Hästtandvård, delkurs 2 (andra tillfället), Hästkliniken, Klinikcentrum, SLU i Uppsala. Arr: Avd f kirurgi och medicin stordjur, inst f kliniska vetenskaper, SLU. (SVT 6/06)

KVL A UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES

PROFESSOR

of small animal clinical oncology

KVL, Department for Small Animal Clinical Sciences wishes to appoint a professor of Small animal clinical oncology from 1st February 2007 or as soon as possible thereafter.

The professor's duties will comprise research and teaching in sustaining and development of the diagnostic, therapeutic and prophylactic capabilities within neoplastic diseases and their complications in small animals with special emphasis on the interaction between neoplasia and haemostasis and the significance thereof for disease progression and complications, and comparative aspects thereof. The appointee should have qualifications within the following areas:

- Clinical diagnostic, therapeutic, aetiological, pato physiological and prophylactic aspects of neoplastic or haemostatic diseases in small animals, mainly in dogs and cats.
- A strong clinical and research background within internal medicine, especially within oncology and/or haemostasis. Documented high degree of original scientific production at an international level.
- Documented teaching qualifications.

Employment and remuneration will be according to the Agreement between the Danish Ministry of Finance and the Danish Confederation of Professional Associations.

In order to apply for the position you must obtain the complete job advertisement. The advertisement is available at wwww.kvl.dk/jobs

The deadline for applications is the 9th October 2006 at 12.00 noon.

KVL carries out technically advanced research and education within the veterinary, agricultural and human nutrition areas - as well as related fields of natural science. The university has 3.500 students (incl. approx 400 PhD students), 1.700 man years and an annual turnover of DKK 1.2 billion.

In accordance with KVL's equal opportunities policy, we invite applications from all interested individuals regardless of gender, age, ethnicity or religion.

For more information on KVL see uk.kvl.dk

KVL - The Royal Veterinary and AgriCultural University
Bülowsvej 17 - DK-1870 Frederiksberg C
Tel +45 3528 2828 - www.kvl.dk

Internationella

Fler internationella kurser hittar Du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

Nya

8–10/9 -06. ESFM – European Society of Feline Medicine's 5th conference, Rom, Italien. Info: www.fabcats.org

8–10/9 -06. Nordic Equine Nutrition Conference, Danmark. Info: www.nenuc.dk

17–21/9 -06. IUFoST – 13th World Congress of Food Science and Tecnology – Food is Life, Nantes, Frankrike. Info: www.inra.fr/iufost2006

23–24/11 -06. XVIII International Congress on Equine Medicine, Buenos Aires, Argentina. Info: www.aave.org.ar/conferenciainternacional.htm

12–15/9 -07. XV Congress of The World Veterinary Poultry Association (WVPC2007), Beijing, Kina. Info: www.wvpc2007.org

Tidigare publicerade

19/6–24/11 -06. ESAVS kursprogram. Separata kurser för "Advanced Veterinary Studies" och "Excellence in Veterinary Therapy" i olika ämnen under perioden. Arrangeras i Europa och Asien. Info: www.esavs.org (SVT 7/06)

23–26/8 -06. ESpoM Aachen 2006 – Progress in equine sports medicine, Aachen, Germany. (SVT 6/06)

28–29/8 -06. 20th NKVet symposium Perinatal Death in Domestic Animals, Reykjavik, Island. (SVT 7/06)

30–31/8 -06. Cattle Consultancy Days 2006, Danmark. (SVT 8–9/06)

6–10/9 -06. Veterinary Chiropractic for Horses and companion Animals – Modul 4 Extremities, Tyskland. (SVT 3/06)

6–10/9 -06. Basic Animal Chiropractic Course, Module V, Sittensen, Tyskland. (SVT 1/06)

7–9/9 -06. The 10th Conference of ESDAR, Slovenien. (SVT 13/05)

12–15/9 -06. Feeding the Dairy Cow – Level II: Providing an on farm service, Frankrike. (SVT 3/06)

20–24/9 -06. Basic Animal Chiropractic Course, Module I Sacropelvic, Tyskland. (SVT 8–9/06)

24–27/9 -06. Kurs i Retorik i Toscana, Italien. (SVT 7/06)

30/9–1/10 -06. Equine Orthopaedic Case Days, Tyskland. (SVT 8–9/06)

6–8/10 -06. Equine Dentistry Days, Österrike. (SVT 8–9/06)

11–14/10 -06. World Congress of WSAVA/FECAVA/CSAVA, Prag, Tjeckien. (SVT 2/06)

11–14/10 -06. Veterinary European Equine Meeting of the Year 2006 (Federation of European Equine Veterinary Associations), Versailles, Frankrike. (SVT 1/06)

25–29/10 -06. Basic Animal Chiropractic Course, Module II Thoracolumbar, Tyskland. (SVT 8–9/06)

26–29/10 -06. The 4th International Symposium on Rehabilitation and Physical Therapy in Veterinary Medicine, Nederländerna. (SVT 7/06)

1–5/11 -06. Veterinary Chiropractic for Horses and Companion Animals – Modul 5 Integrated, Tyskland. (SVT 3/06)

8–11/11 -06. The 14th International Symposium on Lameness in Ruminants, Colonia del Sacramento, Uruguay. (SVT 5/06)

17–19/11 -06. BCVA Congress, Merseyside, UK. (SVT 8–9/06)

6–10/12 -06. Basic Animal Chiropractic

JORDBRUKS VERKET **Distriktsveterinärerna**

Är du intresserad av ett omväxlande och flexibelt jobb?

Distriktsveterinärerna söker vikarier på flera platser i landet.

Gå in på **www.sjv.se/ledigajobb** för mer information.

KVL A UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES

PROFESSOR

in Equine Internal Medicine

KVL, Department of Large Animal Sciences wish to appoint a professor in Equine Internal Medicine from 1st March 2007 or as soon as possible thereafter.

The professor's duties will comprise research and teaching in Equine Internal Medicine. The appointee should have qualifications within:

- Clinical research within equine internal medicine, preferably within one of the topics: equine lower airway diseases, cardiology, gastrointestinal diseases
- Clinical teaching
- Equine clinical experience

Employment and remuneration will be according to the Agreement between the Danish Ministry of Finance and the Danish Confederation of Professional Associations.

In order to apply for the post you must obtain the complete job advertisement.

The advertisement is available at www.kvl.dk/jobs

The deadline for applications is the 2nd October 2006 at 12.00 noon.

KVL carries out technically advanced research and education within the veterinary, agricultural and human nutrition areas - as well as related fields of natural science. The university has 3.500 students (incl. approx 400 PhD students), 1.700 man years and an annual turnover of DKK 1.2 billion.

In accordance with KVL's equal opportunities policy, we invite applications from all interested individuals regardless of gender, age, ethnicity or religion.

For more information on KVL see uk.kvl.dk

KVL - The Royal Veterinary and AgriCultural University
Bülowsvej 17 - DK-1870 Frederiksberg C
Tel +45 3528 2828 - www.kvl.dk

➤ **Course, Module III Cervical,** Tyskland. (SVT 8–9/06)

10–14/1 -07. Basic Animal Chiropractic Course, Module IV Extremities, Tyskland. (SVT 8–9/06)

7–11/2 -07. Basic Animal Chiropractic Course, Module V Integrated, Tyskland. (SVT 8–9/06)

25–27/4 -07. World Veterinary Dental Congess, Brasilien. (SVT 8–9/06)

17–21/6 -07. XIII International Congress in Animal Hygiene 2007, Tartu, Estland. (SVT 16/05)

19–23/8 -07. World Congress of WSAVA, Sydney, Australien. (SVT 7/06)

5–8/10 -07. Conference of the International Association of Human-Animal Interaction Organizations (IAHAIO), Tokyo, Japan. (SVT 4/06)

20–25/8 -08. World Congress of WSAVA, Dublin, Irland. (SVT 7/06)

Jobb som distriktsveterinär

Distriktsveterinäravdelningen söker nu veterinärer till följande stationer:

Bergslagen – långtidsvikariat 100 % (dnr 06-6091/06)

Gävle – en tillsvidareanställning på 75–100 % (dnr 06-6110/06)

Älmhult – två tillsvidareanställningar 80–100 % (dnr 06- 6203/06)

Brålanda – en tillsvidareanställning Chef 100 % (dnr 06-6204/06)

Kalix - en tillsvidareanställning 100 % (dnr 06-6260/06)

Kalix – ett långtidsvikariat på 75 % (dnr 06-6261/06)

Gamleby – en tillsvidareanställning på 100 % (dnr 06-7002/06)

Sollefteå – en tillsvidareanställning på 100 % (dnr 06-7003/06)

Fullständig annons finns på internet:
www.sjv.se

Sista ansökningsdag är 29 augusti 2006.

Jordbruksverket 551 82 Jönköping tfn 036-15 50 00
e-post: jordbruksverket@sjv.se

Distriktsveterinärerna

JORDBRUKS VERKET

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
KARIN ÖSTENSSON	070-461 14 46
Vice ordförande	
ÅSA BERGQUIST	0418-66 21 62
BO EBERHARDSON	070-588 58 81
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
MIKAELA HEIDRICH	070-540 93 17
PER JONSSON	0156-109 97
PER SAHLANDER	0171- 44 20 93
ELÖD SZANTO	0501-101 68
MARGARETA WIDELL	018-31 50 28

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
TORKEL EKMAN	018-38 44 11
Vice ordförande	
KARINA BURLIN	08-591 206 83
Sekreterare	
ARJA KAUTTO	070-373 51 45
Kassör	
CHRISTER GYLLERUP	044-10 60 51
HANS BOSTRÖM	070-347 85 55
CATHARINA ELIASSON	070-573 57 99
LARS-ERIK STABERG	070-604 06 45

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
EVAMARI LEWIN	070-211 90 35
Sekreterare	
LENNART GRANSTRÖM	070-642 36 23
Kassör	
ANNE BRUNBERG	070-668 77 16
Suppleant	
INGER BACKLUND	08-510 250 68

Tidigare riksföreningar inom Sveriges Veterinärförbund (DVF, BVF, SYVF, FVET, VIAT, FVVI, DaVF) ingår från 1 januari 2006 inte längre i förbundets organisation.

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande:
PER JONSSON

Vice ordförande:
HENRIK ERICSSON

THERESE EDSTRÖM
KARIN GRANATH
ANNE HAGLUND
ANNA INGVAR FORSLID
BODIL STRÖM-HOLST

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande:
THERESE EDSTRÖM

Sekreterare
AINA MOE BÄCK

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
ANNA INGVAR FORSLID

Sekreterare
THOMAS MANSKE

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
ANNE HAGLUND

Sekreterare
JOHAN BLIX

LIVSMEDELSSEKTIONEN

Ordförande
KARIN GRANATH

Sekreterare
ELSIE CARJEMO

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
BODIL STRÖM-HOLST

Sekreterare
MARIE FLÖISBON

”Att dö är att resa en smula”

Ill: Karin Åström Bengtsson

Det var fredagen den trettonde och Rambo skulle dö. Den stora schäfern hade ont i hela kroppen, det hade hundkommunikatören bekräftat. Nu var det dags för honom att slippa plågorna. Att han hade bitit alla utom husse i familjen berodde förstås på att han hade ont.

Jag tittade på mängden sedativa i sprutan; den var beräknad till 40 kilo hund men Rambo vägde nog 50 procent mera. Men situationen var laddad i rummet, Rambo svor högljutt och hotade att döda mig (jodå, jag kan också kommunicera med hundar) så här gällde det att agera raskt.

Och se, tio minuter senare sov Rambo sött på golvet, husse hade lämnat rummet gråtande en stund innan. ”Vi sätter på munkorg för säkerhets skull”, förklarade jag för matte och böjde mig ner. Då reste sig Rambo med sina sista krafter och attackerade min högra vadmuskel. Hans tänder borrade sig in i muskeln genom det tjocka jeanstyget och en obeskrivlig smärta spred sig. ”Ett ögonblick, jag skall inspektera skadorna”, hann jag hojta till matte innan jag svärande lämnade rummet.

Vadmuskeln var intakt och blodvitet minimalt men rubor, tumor, dolor och calor täckte ett handflatestort område. ”Kyla”, tänkte jag och började rota i frysboxen och vilken tur att man någon gång följt sitt bra-att-ha-instinkt och inte kastat påsen med kylande gelé som bifogats vaccinleveransen. Några varv med Vetrap runt vaden och gelépåsen och kylningen var komplett.

Jag kom att tänka på den engelska tandläkarsketchen från 60-talet, ni vet, tandläkaren som bedövade sig själv i stället för patienten, när jag sittandes i spagat till slut såg till att Rambo kilade vidare. ”Finns det en hundhimmel så kommer du inte dit”, tänkte jag elakt. Vaden värkte trots kylanordningen.

Nu var det dags för matte att lätta sitt hjärta. Hon mindes avlivningarna av de två förra schäfrarna. Den förste blev vaktig och galen och tänk att han visste att han skulle dö, han ylade i säkert en kvart när han hade fått sprutan. Och inte gick det bättre med Rambos företrädare. Han blev också aggressiv och tre starka karlar fick häva sig över hunden när veterinären skulle ge honom sprutan. Så det kan bli…

Plötsligt tyckte jag rejält synd om matte. En avlivning som de flesta gångerna går lugnt och fridfullt till och kan kännas som någonting fint och vackert hade den här familjen aldrig fått uppleva. Första gången en klant som injicerade perivaskulärt, andra gången en macho som sparade på sedativa och tredje gången, nåväl, Rambo fick i alla fall dö lugnt till slut.

Några månader har förflutit sedan händelsen, ärret i vaden börjar blekna och snart borde det vara dags för Rambos husse och matte att dyka upp med nästa hund. Måtte det bli en pudel.

Ritva Krokfors Wretemark

SPECIALISTKOMPETENS

I ENLIGHET MED SJVFS 2001:83 har SVS den 15 maj 2006 utfärdat intyg om specialistkompetens i livsmedelshygien för:

- Arja Kautto

I ENLIGHET MED SJVFS 2001:83 har SVS den 29 maj 2006 utfärdat intyg om specialistkompetens i sjukdomar hos nötkreatur för:

- Johan Waldner
- Kerstin Vikman

och den 20 juni 2006 för:

- Wilbert Beyer
- Marianne Jönsson

PERSONNOTISER

Den som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före bemärkelsedagen.

Födelsedagar i september 2006

ANNE-MARIE NILSSON, Nykvarn, 60 år den 1/9
ANNIKA LARSSON ELDEKLINT, Bjärtå, 50 år den 1/9
HENRIK HOLMQUIST, Kristinehamn, 60 år den 2/9
SIGGE BRUNKVALL, Svalöv, 80 år den 4/9
SUNE PERSSON, Rimbo, 75 år den 9/5
ULF BOMAN, Färjestaden, 60 år den 5/9
ANDERS NORLING, Frösön, 60 år den 8/9
HÅKAN LANDIN, Hede, 50 år den 8/9
STIG LIDMAN, Storvik, 90 år den 10/8
ANNICA BOSTRÖM, Skyttorp, 50 år den 10/9
INGER TINGSTRÖM, Horn, 50 år den 10/9
GUNNAR ALVSTEN, Linköping, 70 år den 12/9
ÅKE ÅSHEIM, Upplands Väsby, 80 år den 13/9
BERTIL LYBERG, Lund, 95 år den 14/9
KARL-AXEL KARLSSON, Enebyberg, 80 år den 16/9

Avliden

Besiktningsveterinär **KENNETH ERIKSSON** har avlidit den 10 juni 2006. Han föddes 1943 i Stockholm och avlade veterinärexamen 1988. Han innehade diverse vikariat mellan 1989 och 1991, 1992 var han distriktsveterinär (regionvikarie) i Eksjö. Han erhöll tjänst som besiktningsveterinär vid kontrollslakteri 07 i Helsingborg 1993 och arbetade där till sin bortgång.

Klinikveterinär inom trav- och ridsport

Hallands Djursjukhus hade under 2005 sammanlagt över 14.000 hästbesök på Djursjukhuset i Slöinge samt filialklinikerna på Halmstad Travbana och Bjertorp travanläggning i Kvänum. Vi är för närvarande 9 veterinärer som arbetar med hästar, varav 7 har specialistkompetens på häst.

Vi söker nu en klinikveterinär med intresse för rid- och travport för tjänstgöring på djursjukhuset i Slöinge och travbanekliniken i Halmstad. Jourtjänstgöring ingår. Tjänsten beräknas tillsättas 2006-10-01.

För mer upplysningar kontakta:
Vet. Marjaana Alaviuhkola på tel: 0346-48883/0705-348866,
e-mail: marjaana.alaviuhkola@hallandsdjursjukhus.se
Vet. Malena Behring på tel: 0346-48881,
e-mail: malena.behring@hallandsdjursjukhus.se

Välkommen med din ansökan till:
Katarina Hammarberg,
Hallands Djursjukhus, 310 50 Slöinge

Hallands DJURSJUKHUS

SVENSK VETERINÄRTIDNING
BOX 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 30
TELEFAX: 08-545 558 29
HEMSIDA: ***www.svf.se***

REDAKTION:

JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: ***suzanne.fredriksson@svf.se***

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: ***brita.trybom@svf.se***

BIRGITTA AHLKVIST
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: ***birgitta.ahlkvist@svf.se***

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 08-587 630 11, 08-587 630 14
E-POST: ***info@exponera.net***

VTT GRAFISKA, VIMMERBY
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSDAGAR 2006		SENASTE DAG FÖR ANNONSMATERIAL
1	24 JANUARI	3 JANUARI
2	14 FEBRUARI	24 JANUARI
3	7 MARS	14 FEBRUARI
4	28 MARS	7 MARS
5	20 APRIL	28 MARS
6	10 MAJ	19 APRIL
7	7 JUNI	10 MAJ
8–9	28 JUNI	7 JUNI
10	15 AUGUSTI	25 JULI
11	5 SEPTEMBER	15 AUGUSTI
12	26 SEPTEMBER	5 SEPTEMBER
13	17 OKTOBER	26 SEPTEMBER
14	7 NOVEMBER	17 OKTOBER
15	28 NOVEMBER	7 NOVEMBER
16	19 DECEMBER	28 NOVEMBER

MANUSSTOPP FÖR ARTIKLAR: *25 vardagar före utgivningsdag, 15 dagar för insändare.*

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2006
Sverige: 1 110 kronor + moms.
Europa: 1 430 kronor + moms, i EU.
Utanför Europa: 1 610 kronor.

FACKPRESSUPPLAGA 2005 – 3 000 EX